

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **geografia i gospodarka przestrzenna**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **15-16 maja 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	36
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	42
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	47
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	50
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	51
5. Załączniki:	55
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	55
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	55
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	59
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	60

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	67
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	80
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	80
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	91

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Tobolska, członek PKA
2. dr hab. Zbigniew Podgórski, ekspert PKA
3. dr hab. Elżbieta Szkurłat, ekspert PKA ds. kształcenia nauczycieli
4. mgr Tomasz Mrozek, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Jan Wieczorek, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Agnieszka Socha-Woźniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Wizytacja w bieżącym roku akademickim została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania: z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski dotyczące oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia i gospodarka przestrzenna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	nauki o Ziemi i środowisku - 65%, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - 29%, matematyka (2%), językoznawstwo (2%), ekonomia i finanse (1%), nauki socjologiczne (1%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 sem./ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	120 h, 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Ścieżki specjalizacyjne: <i>geografia fizyczna, geografia społeczno-ekonomiczna, turystyka, gospodarka przestrzenna i rozwój regionalny</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	331	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2250 h	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	74 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	176 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	68 ECTS	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Studia licencjackie na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna prowadzone są w Uniwersytecie Jagiellońskim w Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej (IGiGP) od roku 2019. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni, które sformułowano w „Strategii Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2021-2030”, przyjętej Uchwałą nr 71/VI/2021 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 czerwca 2021 r. W koncepcji kształcenia szczególne odzwierciedlenie znajduje cel strategiczny dotyczący bezpośredniego związku pomiędzy efektami pracy naukowej kadry badawczo-dydaktycznej a proponowanym programem studiów, z uwzględnieniem dydaktycznych innowacji w warunkach studiów interdyscyplinarnych. Wysoka jakość kształcenia i powiązanie kształcenia z działalnością naukową to również cel strategiczny wskazany w planach strategicznego rozwoju obu dyscyplin, do których w głównej mierze przyporządkowano kierunek, tj. cel strategiczny zawarty w Uchwale nr 28/2020 Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna na Uniwersytecie Jagiellońskim z dnia 17 grudnia 2020 r. oraz w Uchwale nr 13/2020 Rady Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku UJ z dnia 15.12.2020. W przedstawionej koncepcji kształcenia podkreślono silny związek pomiędzy działalnością badawczą a dydaktyczną, gdyż rozwój naukowy przekłada się na aktualność merytoryczną treści programu studiów oraz na szczególne miejsce jakie znajdują w nim nowoczesne metody pozyskiwania, wizualizacji i analizy danych przestrzennych.

Kształcenie na ocenianym kierunku ma szeroki, interdyscyplinarny zakres, łączący nauki przyrodnicze i społeczne. Koncepcja i cele kształcenia są ściśle związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek na poziomie studiów pierwszego stopnia, tj. do dyscypliny wiodącej nauki o Ziemi i środowisku jak i do dyscypliny uzupełniającej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Z kolei pozostałe dyscypliny uzupełniające takie jak matematyka, językoznawstwo, ekonomia i finanse, nauki socjologiczne, do których przyporządkowano kierunek w niewielkim stopniu, tj. 1-2% punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów należy traktować jako jedynie dyscypliny subsydiarne (por. stanowisko interpretacyjne PKA nr 5). Należałoby więc przyporządkować studia na ocenianym kierunku jedynie do dyscyplin mających zasadniczy związek z kluczowymi obszarami kształcenia i związek z realizowanymi zakresami działalności badawczej, prowadzonej przez kadrę nauczycieli akademickich z IGiGP UJ.

Zorientowanie koncepcji i celów kształcenia ocenianego kierunku na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy wyraża się w przygotowaniu absolwentów do kompetentnych działań w zakresie badania współzależności pomiędzy elementami środowiska geograficznego, oceny ich stanu, analizy uwarunkowań, tendencji zmian oraz ich skutków, przy wykorzystaniu specjalistycznych narzędzi w opracowywaniu i interpretacji materiałów źródłowych w postaci systemów informacji geograficznej. Studia przygotowują absolwenta do podjęcia pracy w instytucjach i urzędach zajmujących się wykorzystaniem zasobów przyrody, ochroną i kształtowaniem środowiska geograficznego, a także w jednostkach gospodarczo-planistycznych, w administracji publicznej oraz w instytucjach oświatowych. Zaliczenie fakultatywnego bloku zajęć pedagogicznych daje uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela geografii. Z kolei wyspecjalizowane kompetencje w zakresie różnych obszarów funkcjonowania środowiska i możliwości realizacji dalszych

zadań zawodowych z nimi związanych zapewnia studentom wybór jednej z 4 ścieżek specjalizacyjnych: (1) geografia fizyczna, (2) geografia społeczno-ekonomiczna, (3) gospodarka przestrzenna i rozwój regionalny, (4) turystyka. Jako innowacyjny sposób analizy dopasowania koncepcji i celów kształcenia do potrzeb zawodowego rynku pracy należy ocenić regularną analizę ofert pracy (zwłaszcza wymogów stawianych kandydatom), kierowanych potencjalnie do absolwentów kierunku *geografia i gospodarka przestrzenna* lub pokrewnych, prowadzoną przez z-cę dyrektora IGiGP UJ ds. studenckich w oparciu o międzynarodowy serwis społecznościowy służący kontaktom zawodowo-biznesowym - LinkedIn.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone w oparciu o doświadczenia naukowo-badawcze interesariuszy wewnętrznych tj. nauczycieli akademickich, w szczególności w oparciu o ich doświadczenia w kontaktach zawodowych z różnymi instytucjami krajowymi, jak i w kontaktach międzynarodowych z licznymi uczelniami zagranicznymi. Wpływ na koncepcję kształcenia mają także studenci poprzez ich udział w różnych gremiach uczelnianych, np. w Radzie Programowej lub w Radzie Wydziału, a także podczas cyklicznych spotkań władz dziekańskich z Samorządem Studentów. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-ekonomicznego i rynku pracy jest stale weryfikowana m.in. przez intensywną i wieloletnią współpracę kadry IGiGP UJ z podmiotami zewnętrznymi w zakresie m.in. prowadzenia lub współprowadzenia eksperckich zajęć dydaktycznych, projektów wspólnych, ale głównie w zakresie realizacji praktyk zawodowych czy wizyt studyjnych, np. w trakcie ćwiczeń terenowych. Jako przykłady wskazano współpracę m.in. z Wydziałem Planowania w Urzędzie Miasta Krakowa, czy z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów, czy też z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

W koncepcji i celach kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, głównie w formie asynchronicznej jako wspierającej wybrane zajęcia (lista obejmuje 9 zajęć), ale także w całości realizowane w tej formie (dotyczy wyspecjalizowanych zajęć z GIS, realizowanych w ścisłej współpracy z podmiotem zewnętrznym).

Kierunkowe efekty uczenia się na ocenianym kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Sformułowano ogółem 30 kierunkowych efektów uczenia się, które zostały przyporządkowane do dyscypliny wiodącej nauki o Ziemi i środowisku w 65% oraz do dyscypliny uzupełniającej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna w 29%. Przyporządkowanie efektów do dyscyplin subsydiarnych takich jak matematyka (2%), językoznawstwo (2%), ekonomia i finanse (1%), nauki socjologiczne (1%), o których wspomniano już wyżej, nie znajduje uzasadnienia nie tylko w koncepcji i celach kształcenia, ale także nie znajduje odzwierciedlenia w sformułowanych efektach uczenia się dla kierunku, gdyż dyscypliny te nie stanowią celów kształcenia i nie decydują o kluczowych kompetencjach związanych z ocenianym kierunkiem. Należy więc przyporządkować studia na ocenianym kierunku jedynie do dyscyplin mających bezpośredni związek z kluczowymi obszarami kształcenia i zakresem sformułowanych efektów uczenia się. Z kolei proporcje przyporządkowania studiów do dwóch podstawowych dyscyplin naukowych tj. nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna nie odzwierciedlają adekwatnie zakresu kierunkowych efektów uczenia się, które w większym stopniu związane są z tą drugą wymienioną dyscypliną. Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna również w większym stopniu odzwierciedlona jest w samej nazwie kierunku, a także w oferowanych specjalnościach oraz w programie studiów, gdzie można łatwo zauważyć przewagę zagadnień i zajęć związanych z geografiami społeczno-ekonomiczną i gospodarką przestrzenną.

Sformułowane kierunkowe efekty uczenia się nie są zgodne z właściwym, tj. 6 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej, ponieważ nie uwzględniają odpowiedniego, tj. zaawansowanego poziomu wiedzy na studiach pierwszego stopnia. Szczególnie odnosi się to do efektów uczenia się odzwierciedlających

kategorię opisową o kodzie P6S_WG, takich jak GGP_K1_W01 (Absolwent zna i rozumie przedmiot badań, strukturę i miejsce geografii w rodzinie nauk oraz podstawowe fakty z historii geografii; zna i rozumie kluczowe pojęcia geografii), GGP_K1_W04 (Absolwent zna i rozumie podstawową wiedzę o analizie i wizualizacji danych geograficznych oraz podstawowe technologie służące do ich udostępniania). Ponadto przedstawione kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają wszystkich kategorii opisowych, tj.: a) w kategorii wiedzy P6S_WK: zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, a także zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego; b) w kategorii umiejętności: P6S_UK: potrafi brać udział w debacie – przedstawiać różne opinie i stanowiska i dyskutować o nich; P6S_UO: potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole; współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym); P6S_UU: samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie. Należy jednak zauważyć, że efekty uczenia się nawiązujące do umiejętności organizowania pracy indywidualnej i zespołowej oraz do samodzielnego ciągłego poszerzania swojej wiedzy zostały zamieszczone w zbiorze kierunkowych efektów uczenia się, ale w kategoriach kompetencji społecznych, co odpowiadało kategoryzacji efektów kształcenia sprzed wprowadzenia nowej ustawy w 2018 r.

Sformułowane efekty uczenia się dla kierunku są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dwóch głównych dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Uwzględniają też kompetencje badawcze studentów oraz komunikowanie się w języku obcym na wymaganym poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Na poziomie efektów uczenia się założonych dla kierunku są one sformułowane w sposób zrozumiały. Jednak nie wszystkie efekty kierunkowe są możliwe do osiągnięcia przez wszystkich studentów – dotyczy to efektu z zakresu umiejętności GGP_K1_U11, który jest realizowany na 11 zajęciach, ale o charakterze fakultatywnym. Jeżeli student nie wybierze żadnego z tych zajęć fakultatywnych, to nie osiągnie wszystkich zakładanych efektów uczenia się dla kierunku. Efekty uczenia się kierunkowe nie znajdują odzwierciedlenia we wszystkich zajęciach zaplanowanych w programie studiów - dotyczy to zajęć z języka obcego, gdzie w kartach opisu zajęć nie przedstawiono związku z kierunkowymi efektami uczenia się.

Efekty założone dla zajęć również zostały sformułowane w sposób zrozumiały i dość szczegółowy, odzwierciedlający specyfikę zajęć, co pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Ponadto zostały sformułowane we wszystkich 3 kategoriach, tj. w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Jednak nie wszystkie efekty dla zajęć podlegają weryfikacji, o czym świadczy informacja w kartach opisu zajęć: „brak zaliczenia” przy wielu sformułowanych efektach (szerzej w kryt.3). W kartach opisu zajęć z języka obcego nie przedstawiono systemu weryfikacji.

Absolwent ocenianego kierunku może uzyskać uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela geografii i przyrody po ukończeniu fakultatywnego bloku zajęć pedagogicznych. Cele tego kształcenia odpowiadają potrzebom otoczenia społecznego oraz interesariuszom zewnętrznym jakim jest system oświaty. Odpowiada to rosnącemu zapotrzebowaniu na rynku pracy na dobrze przygotowane kadry nauczycielskie, w tym nauczycieli geografii. Nabywanie uprawnień do zawodu nauczyciela odbywa się w IGiGP nieodpłatnie.

Wśród efektów uczenia się sformułowanych dla całego kierunku studiów nie ma efektów nawiązujących bezpośrednio do wymagań dotyczących przygotowania do zawodu nauczyciela geografii zarówno w części odnoszącej się do wiedzy, umiejętności jak i postaw. Efekty uczenia się

realizowane w toku fakultatywnego bloku zajęć dających uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela geografii, zawarte są jedynie w poszczególnych kartach zajęć. Brak jest jednolitego, całościowego zestawienia efektów uczenia się dla tego dużego (liczącego ponad 600 godzin), bloku zajęć dydaktycznych. Standardy kształcenia nauczycieli mają charakter ogólny, gdyż dotyczą kształcenia nauczycieli do wszystkich zajęć edukacji szkolnej w Polsce i nie uwzględniają specyfiki poszczególnych zajęć. Zatem jest uzasadnione, aby w kierunkowym programie kształcenia w IGiGP istniał wykaz efektów uczenia się uwzględniający specyfikę kształcenia studentów do zawodu nauczyciela geografii.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne za strategią Uczelni i polityką jakości, a także są zgodne z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową. Są również dostosowane do wymogów rynku pracy i zgodnie z nimi modyfikowane. Wpływ na koncepcję i cele kształcenia mają zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni, głównie poprzez współpracę z podmiotami z zawodowego rynku pracy w zakresie organizacji praktyk zawodowych oraz realizacji wspólnych projektów.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dwóch podstawowych dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, tj. nauki o Ziemi i środowisku jako dyscypliny wiodącej oraz do dyscypliny uzupełniającej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Proporcje przyporządkowania do dyscypliny wiodącej oraz do pierwszej dyscypliny uzupełniającej nie są jednak właściwie wyważone ze względu na ich odzwierciedlenie w nazwie kierunku, w oferowanych specjalnościach, w efektach uczenia się oraz w programie studiów. Pozostałe 4 dyscypliny uzupełniające, do których przyporządkowano kierunek w 1%-2% w ogólnej liczbie punktów ECTS nie stanowią o kluczowych kompetencjach związanych z kierunkiem i należy je traktować jako subsydiarne. Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, a także są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Nie są jednak zgodne z 6 poziomem PRK, gdyż nie uwzględniają zaawansowanego poziomu wiedzy adekwatnego do 6 PRK oraz nie uwzględniają wszystkich kategorii opisowych, tj.: a) w kategorii wiedzy P6S_WK: zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości; b) w kategorii umiejętności: P6S_UK: potrafi brać udział w debacie, P6S_UO: potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole; współdziałać z innymi osobami; P6S_UU: samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.

Sformułowane efekty uczenia się dla kierunku uwzględniają kompetencje badawcze studentów oraz komunikowanie się w języku obcym na wymaganym poziomie B2 ESOKJ.

Na poziomie efektów uczenia się założonych dla kierunku są one sformułowane w sposób zrozumiały. Nie wszystkie efekty kierunkowe mogą zostać osiągnięte przez wszystkich studentów - dotyczy to efektu GGP_K1_U11, który jest realizowany jedynie na zajęciach o charakterze fakultatywnym. Nie przedstawiono związku kierunkowych efektów uczenia się z efektami sformułowanymi dla zajęć z języka obcego.

Efekty sformułowane dla zajęć są zrozumiałe i odzwierciedlają specyfikę zajęć. Nie wszystkie efekty dla zajęć podlegają weryfikacji, o czym świadczy informacja w kartach opisu zajęć: „brak zaliczenia” przy wielu sformułowanych efektach, co uniemożliwia stworzenie spójnego systemu ich weryfikacji. W kartach opisu zajęć z języka obcego nie przedstawiono systemu ich weryfikacji.

Pomimo, że kształcenie nauczycielskie realizowane jest w ramach zajęć fakultatywnych to jednak fakt, że przygotowanie do zawodu nauczyciela w toku studiów posiada określone odpowiednim rozporządzeniem standardy kształcenia, powinien mieć swoje odzwierciedlenie w całościowym, spójnym wykazie efektów tego kształcenia i nie ograniczać się do wybiórczego wskazania cząstkowych efektów uczenia się w kartach poszczególnych zajęć.

Zaprezentowany bardzo skrótowo program kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawiera całościowego wykazu efektów uczenia się, zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem tego kształcenia. Brakuje całościowego wykazu efektów uczenia się nawiązujących do zawartych w standardach kształcenia określonych wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a wymaganych w realizowanym kształceniu przygotowującym studentów do wykonywania zawodu nauczyciela.

Lista zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Studia na ocenianym kierunku przyporządkowano do 6 dyscyplin naukowych, co nie odzwierciedla we właściwych proporcjach koncepcji kształcenia i zakresu programu studiów, ani nazwy kierunku.
2. W efektach uczenia się nie uwzględniono właściwego stopnia zaawansowania wiedzy odpowiadającego 6 poziomowi PRK.
3. W kierunkowych efektach uczenia się nie uwzględniono wszystkich kategorii opisowych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 PRK.
4. Nie przedstawiono wykazu efektów uczenia się zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Nie wszystkie efekty uczenia się sformułowane dla kierunku będą osiągnięte przez wszystkich studentów, ze względu na ich przypisanie do zajęć do wyboru.
6. Dla zajęć z języka obcego nie sformułowano efektów uczenia się odzwierciedlających efekty kierunkowe dla ocenianego kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. przyporządkowanie studiów na ocenianym kierunku jedynie do kluczowych dyscyplin naukowych w proporcjach odzwierciedlających koncepcję kształcenia, zakres programu studiów i sformułowanych efektów uczenia się oraz nazwę kierunku i oferowane specjalności;
2. sformułowanie efektów uczenia się dla kierunku zgodnie z 6 poziomem PRK w odniesieniu do stopnia zaawansowania wiedzy;
3. uwzględnienie w kierunkowych efektach uczenia się wszystkich kategorii opisowych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 PRK;

4. sporządzenie wykazu efektów uczenia się zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela;
5. umożliwienie wszystkim studentom w trakcie realizacji programu studiów osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku, niezależnie od wyboru zajęć fakultatywnych;
6. odzwierciedlenie kierunkowych efektów uczenia się w efektach sformułowanych dla wszystkich zajęć, w tym w szczególności dla zajęć z języka obcego;
7. podjęcie działań naprawczych zapobiegających powstawaniu wyszczególnionych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się i jednocześnie w sposób kompleksowy obejmują aktualne zagadnienia związane z zakresem działalności naukowej pracowników IGIGP UJ w dwóch głównych dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek. W programie studiów zaplanowano zajęcia obowiązkowe, specjalnościowe i fakultatywne – razem w planie I roku są 22 zajęcia obowiązkowe, w planie II roku jest 12 zajęć obowiązkowych i 174 zajęcia fakultatywne, w planie III roku jest 9 zajęć obowiązkowych i 172 zajęcia fakultatywne. Studenci wybierając ścieżkę specjalnościową od III semestru zobowiązani są do realizacji określonych zajęć fakultatywnych jako obowiązkowych dla danej ścieżki (tj. od 1 do 4 w każdym semestrze).

Układ treści programowych jest przemyślany, wskazujący na pogłębianie treści wyspecjalizowanych w cyklu kształcenia. Na pierwszym roku studiów zaplanowano zajęcia obowiązkowe, odwołujące się do podstawowych działów geografii – zarówno z zakresu geografii fizycznej (*podstawy geografii fizycznej z elementami astronomii, meteorologia i klimatologia, hydrologia i oceanografia, gleboznawstwo i geografia gleb, geomorfologia*) jak i społeczno-ekonomicznej (*podstawy geografii człowieka, geografia ludności i demografia*), a także gospodarki przestrzennej (*podstawy gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska*). Na drugim roku studiów szczególny nacisk położono na zajęcia obejmujące metodykę badań geograficznych wyspecjalizowanych (*metody badania rzeźby, metody badania gleb, metody pomiarów i opracowań w meteorologii i klimatologii, metody opracowań hydrologicznych, metody badań geografii ludności i demografii*). Taki układ zajęć stanowi dobre przygotowanie studentów do wyboru w trzecim semestrze ścieżki specjalizacyjnej, jednej z czterech: geografia fizyczna, geografia społeczno-ekonomiczna, gospodarka przestrzenna i rozwój regionalny oraz turystyka. Obok zajęć specjalnościowych studenci od trzeciego semestru dokonują wyboru zajęć fakultatywnych z puli podanej w planie studiów. Z kolei w ostatnim roku studiów zaplanowano większy udział kursów syntetyzujących wiedzę o różnych aspektach środowiska w różnych skalach przestrzennych, np. *geografia fizyczna Polski, przemiany społeczno-ekonomiczne przestrzeni Polski czy globalne procesy społeczne i gospodarcze*. W programie studiów duży jest udział ćwiczeń terenowych, co jest charakterystyczną cechą kierunków geograficznych realizowanych w kształceniu uniwersyteckim. Przedstawiona konstrukcja programu studiów określa czytelny porządek treści i jednocześnie umożliwia studentom dokonywanie w bardzo dużym zakresie indywidualnych wyborów zajęć wyspecjalizowanych. Zaplanowane treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i w rezultacie zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się, a

także nabywanie kompetencji badawczych. Wyjątek stanowi opisany już w kryt. 1 efekt z zakresu umiejętności GGP_K1_U11, który może być zrealizowany jedynie przy wyborze jedenastu zajęć fakultatywnych, co przy tak dużej liczbie zajęć fakultatywnych mogą nie zostać wybrane.

O właściwym zakresie i aktualności treści programowych świadczy m.in. literatura podstawowa i uzupełniająca, przedstawiona w kartach zajęć, choć w przypadku niektórych kart zajęć należy odnotować treści kształcenia, które wymagają nieco bardziej aktualnej literatury, szczególnie w przypadkach, gdy jest ona polecana jako jedyna obowiązkowa. Do takich zajęć należy np. *meteorologia i klimatologia* (literatura podstawowa z 2006 i 2008 r.), *geografia ludności i demografia* (1977, 1992, 1995, 1999), *socjologia* (2002), *kształtowanie przestrzeni obszarów zurbanizowanych* (2007, 2009), *AutoCAD* (2010), *biometeorologia człowieka* (1997), *energetyczne problemy rozwoju gospodarczego* (2010), *geografia kultury i religii* (2003), *organizacja i obsługa ruchu turystycznego* (2007), *wybrane zagadnienia z geografii migracji ludności* (1977, 2000, 2003, 2008). W karcie zajęć z języka angielskiego nie ma podanej literatury, również w karcie zajęć *interdyscyplinarne badania przestrzeni miejskich* – brak literatury, jest tylko informacja, że zostanie podana przez prowadzącego. Rekomenduje się uzupełnienie i uaktualnienie zestawów literatury obowiązkowej w kartach opisu zajęć.

Opisane w kartach zajęć kształcenia nauczycielskiego treści kształcenia uwzględniają główne elementy składowe przygotowania studentów do pracy w szkole. W zapisach treści zajęć *dydaktyka geografii I i II* pojawia się dość często tematyka bardziej zbliżona do pedagogiki czy dydaktyki ogólnej niż wprost do dydaktyki geografii. Przykładem mogą być treści: *edukacja zdrowotna – profilaktyka uzależnień*; Zmiany w organizmie oraz funkcjonowaniu poznawczym i społecznym w okresie dorastania oraz ich wpływ na przebieg procesu uczenia się; Współpraca nauczyciela z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem. Przytoczone treści mieszczą się bardziej w grupie zajęć psychologia, pedagogika, podstawy dydaktyki natomiast treści uczenia się w grupie zajęć przygotowania dydaktycznego - przedmiotowego (do nauczania geografii) powinna w większym wymiarze odnosić się w swoich zapisach do specyfiki przedmiotu szkolnego jakim jest geografia. Rekomenduje się w toku korekt programów a w nich efektów i treści kształcenia nauczycielskiego uwzględnienie w większym wymiarze zapisów wskazujących na kompetencje nauczycielskie odpowiadające bezpośrednio specyfice i wymaganiom współczesnej edukacji geograficznej i nowym wymaganiom podstawy programowej geografii np. integrowaniu wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną, wykorzystaniu GIS w edukacji geograficznej, zmianie klimatu, edukacji krajobrazowej, itp. Taka potrzeba jest wskazana bezpośrednio w standardach kształcenia nauczycieli w zaleceniu odnoszącym się do dydaktyki zajęć (grupa zajęć D): „3.3. W ramach grupy zajęć D uwzględnia się specyfikę danych przedmiotu lub rodzaju zajęć” (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.).

Czas trwania studiów obejmuje 6 semestrów, a nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi 180 ECTS. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć został poprawnie oszacowany i kształtuje się na poziomie od 25-30 godzin, co jest zgodne z odpowiednimi zapisami ustawowymi i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednak niektóre zajęcia zaplanowane zostały do realizacji w trakcie kilku semestrów bez zaprojektowania osobnego zestawu efektów uczenia się i punktacji ECTS, pomimo poniesionego nakładu pracy przez studenta w każdym z zaplanowanych semestrów – dotyczy to m.in. takich zajęć jak *geografia regionalna świata*, *geoekologia z elementami fizjografii*, *GIS*, *metody badania osadów czwartorzędowych*, *właściwości chemiczne i fizyczne wód*, *język obcy*, *Seminar Series: Human Geography*, *Seminar Series: Physical Geography*. Najbardziej jaskrawym przykładem są zajęcia *Seminar Series: Human Geography*, dla których w karcie zajęć znajduje się rozplanowanie realizacji na semestry 3,4,5,6, przy czym w semestrze 3 i 5 jako formę weryfikacji efektów uczenia się podano zaliczenie, bez

przypisanych punktów ECTS, natomiast w semestrze 4 i 6 podana forma weryfikacji to egzamin z przypisanymi 4 punktami ECTS. Z kolei treści programowe są wspólne dla wszystkich podanych semestrów. W konsekwencji takiego zaplanowania zajęć brak jest możliwości wskazania oczekiwanego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów przedstawiona przez Uczelnię wynosi łącznie 2250 godzin. Trudno jednak ustalić jak ta wartość została wyliczona (również podczas wizytacji nie uzyskano wyjaśnień w tym zakresie), gdyż plan studiów obejmuje łącznie 389 pozycji zajęć we wszystkich 6 semestrach i obejmuje łącznie 6020 godzin. W tej liczbie są 43 zajęcia obowiązkowe dla wszystkich studentów, odpowiadające 106 punktom ECTS w łącznym wymiarze 1409 godzin oraz dodatkowo jeszcze zajęcia obowiązkowe dla poszczególnych ścieżek specjalizacyjnych. Tak więc studenci realizują zajęcia obowiązkowe w różnym wymiarze w zależności od ścieżek specjalizacyjnych:

- a) z *geografii fizycznej* - 50 zajęć w wymiarze 129 ECTS i 1669 godzin;
- b) dla *geografii społeczno-ekonomicznej* – 51 zajęć w wymiarze 130 ECTS i 1649 godzin;
- c) dla *GP i RR* – 52 zajęcia w wymiarze 129 ECTS i 1674 godzin;
- d) dla *turystyki* – 53 zajęcia w wymiarze 134 ECTS i 1709 godzin.

Dla uzyskania wymaganych 180 ECTS każdy student musi więc wybrać dodatkowe zajęcia w wymiarze od 46 do 51 ECTS. Odpowiada to zróżnicowanej liczbie zrealizowanych w rezultacie godzin zajęć, gdyż zajęcia fakultatywne są bardzo zróżnicowane godzinowo (tj. od 15 do 100 godz.). Podany wymiar godzinowy zajęć w całym planie studiów wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (tj. 2250 godz.) należy uznać więc jako szacunkowy, ale zapewniający osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Z kolei zaplanowane godziny dla poszczególnych zajęć zostały poprawnie oszacowane i umożliwiają realizację treści programowych oraz osiągnięcie przez studentów sformułowanych efektów uczenia się.

Podana przez Uczelnię liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 170. Jednak z kart opisu zajęć nie wynika taka liczba, bowiem dla większości zajęć godziny pracy własnej studenta przewyższają liczbę godzin w bezpośrednim kontakcie, co jest również odzwierciedlone w proporcji punktów ECTS. Z wyliczeń punktów ECTS przedstawionych w kartach opisu zajęć wynika, że jedynie ok. 41% ogółu punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów jest uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Taka proporcja nie jest zgodna art. 63 ust.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Sekwencja zajęć na ogół jest poprawnie zaplanowana i zapewnia właściwy dobór treści, tj. od zagadnień ogólnych, metodycznych w pierwszych semestrach studiów po zajęcia wyspecjalizowane w późniejszych semestrach. Rekomenduje się zaplanowanie zajęć z języka angielskiego we wcześniejszych semestrach niż semestry 3 i 4 ze względu na umożliwienie studentom efektywnego udziału w zajęciach prowadzonych w języku angielskim, oferowanych od 3 semestru, w tym np. w zajęciach z GIS II, na których student: „uses English terminology of geoinformatics and cartography” (oryginalny zapis z karty zajęć GIS II).

Na ocenianym kierunku studiów zaplanowany został standardowy dla profilu ogólnoakademickiego zestaw form zajęć. Należą do nich wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia terenowe, projekty, proseminaria, seminaria, pracownie dyplomowe, praktyki zawodowe i praktyki dydaktyczne. Dominującą formą zajęć są wykłady – w całym programie studiów według udostępnionej dokumentacji to 30,6% wszystkich godzin zajęć. Ćwiczenia stanowią 18,9% całego

wymiaru godzinowego programu studiów, a konwersatoria - 9,8%. Znaczący udział w programie mają ćwiczenia terenowe, które stanowią 25,4% z ogółu przedstawionych godzin w planie. Są one charakterystyczną formą zajęć na studiach z zakresu geografii i gospodarki przestrzennej, umożliwiającą zdobycie wielu kompetencji społecznych, ale również pogłębienie efektów wiedzy i umiejętności. Studenci są zobligowani do realizacji 3 rodzajów ćwiczeń terenowych w 2-gim semestrze, a także co najmniej dwóch rodzajów ćwiczeń tj. przedmiotowych (wybór z 11) i regionalnych (wybór z 4) w 4-tym semestrze oraz w 6-tym semestrze mogą je wybrać jako zajęcia fakultatywne. Większość zajęć z grupy zajęć obligatoryjnych, specjalnościowych oraz fakultatywnych odbywa się przy zastosowaniu dwóch form: wykładów i ćwiczeń. Taki dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są adekwatne dla studiów o profilu ogólnoakademickim. Pozwalają na stosowanie w odpowiednim zakresie aktywizujących metod kształcenia i przygotowanie studentów do pracy badawczej oraz nabywania umiejętności praktycznych w zakresie wybranych specjalności. Zapewniają tym samym możliwość osiągnięcia przez studentów założonych dla kierunku efektów uczenia się. Jednak należy zwrócić uwagę, że wśród proponowanych form na niektórych zajęciach zaplanowano również konsultacje w znacznym wymiarze godzinowym w relacji do całych zajęć, np. dla *geografii regionalnej świata* 30 godzin, dla *podstaw geografii fizycznej z elementami astronomii* – 10 godzin, dla *geologii* 10 godzin, dla *meteorologii i klimatologii* 10 godzin, dla *AutoCAD* - 15 godzin, dla *geografii Tatr* -15 godzin, dla *geosystemów gór* - 15 godzin. Konsultacje jako zaproponowana forma zajęć powinny mieć określone efekty uczenia, treści, metody weryfikacji oraz inne elementy wymagane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Plan studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano – wg danych z Uczelni - 68 ECTS. Wyliczenia jednak wskazują, że zakres zajęć do wyboru obejmuje 74 ECTS na wszystkich ścieżkach specjalnościowych tj. 41% ogółu punktów ECTS. Spełniony jest więc warunek z rozporządzenia z 2018 roku. Zasady wyboru pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jednak są dość niejasne i skomplikowane ze względu na opracowany dostępny plan studiów. Plan ten obejmuje 18- stronicową listę powtarzających się w różnych sekwencjach zajęć (np. na s. 16/17 powtarzają się dwukrotnie te same zestawy 17 ćwiczeń terenowych oznaczonych jako fakultatywne F), co znacznie utrudnia interpretację tego planu i rozpoznanie zajęć do wyboru. Przedstawiony harmonogram zajęć, który w opinii Uczelni ma charakter wspomagający wybór, dotyczy tylko bieżącego semestru i obejmuje zajęcia dla różnych kierunków studiów, co również nie ułatwia czytelności. Z przedstawionych w planie 346 zajęć o charakterze fakultatywnym nie wszystkie uruchamiane są co roku, o czym decyduje Zastępca Dyrektora ds. studenckich. Wybór zajęć przez studentów wymaga pomocy tutora, co studenci potwierdzili podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA. Przedstawiony plan zajęć jest opublikowany jako część programu studiów, jednak jego czytelność w zakresie wyboru zajęć jest bardzo skomplikowana dla interesariuszy zewnętrznych, w tym dla kandydatów na studia.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową przez pracowników IGIGP w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Problematyka badawcza dotyczy m.in. analiz i wizualizacji danych geograficznych w relacjach człowiek i środowisko, zróżnicowanie rozwoju regionalnego i lokalnego w Polsce, użytkowanie ziemi oraz demograficzne i społeczne zmiany w Polsce, geograficznych uwarunkowań struktury pokrywy glebowej na obszarach górskich i wyżynnych, przyrodniczych i antropogenicznych uwarunkowań reżimu hydrologicznego i chemizmu wód wybranych obszarów, zmian klimatu w różnych skalach przestrzennych, funkcji turystycznych i uwarunkowań ich rozwoju na wybranych obszarach Polski i świata, cywilizacyjnej roli edukacji geograficznej. Uczelnia przedstawiła

listę 184 zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów w łącznym wymiarze 628 ECTS oraz 7268 godzin, co obejmuje niemal cały zakres programu studiów tzn. zajęcia obligatoryjne oraz fakultatywne. Do tego dochodzą zajęcia w-f i lektoraty, prowadzone przez pracowników Uczelni ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz z Jagiellońskiego Centrum Językowego. Niektóre zajęcia prowadzone są również przez profesorów wizytujących z zagranicy (np. *Seminar Series: Physical Geography*, *Seminar Series: Human Geography*), a także specjalistów zewnętrznych, np. z architektury krajobrazu. Warunek z art. 64 ust. 2 pkt. 2 jest więc spełniony.

Plan studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego – jest to 120 godzin lektoratów, zaplanowanych w 3 i 4 semestrze w wymiarze 8 ECTS. Zajęcia kończą się egzaminem, co zostało zapisane w planie studiów, jednak nie ujęte w kartach zajęć. Studenci mają do wyboru wśród języków nowożytnych język angielski, niemiecki, hiszpański, francuski, włoski, portugalski, rosyjski. Studenci mają też możliwość podniesienia kompetencji językowych poprzez wybór oferowanych w programie studiów zajęć fakultatywnych w języku angielskim, m.in. *Geography of Air Transportation*, *Geography Seminar Series I i II*, *The Baltic Sea Region – Nature and Man*. Z kursów tych mogą korzystać zarówno studenci polscy, jak i cudzoziemcy, studiujący na kierunkach wykładanych w języku polskim oraz uczestnicy wymian międzynarodowych.

W programie studiów zaplanowano zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych – razem za 14 ECTS - do których można zaliczyć historię architektury i urbanistyki (4 ECTS), historię odkryć geograficznych (3 ECTS), historię cywilizacji (3 ECTS), wstęp do religioznawstwa (3 ECTS), wybrane zagadnienia z etnologii (3 ECTS). Jednak wszystkie wymienione zajęcia należą do zajęć fakultatywnych, a więc nie przez wszystkich studentów mogą zostać wybrane.

W programie studiów zaplanowano zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze 333 godzin, co spełnia warunek z rozporządzenia w sprawie studiów. Prowadzenie zajęć e-learningowych jest uregulowane w dokumencie „Polityka bezpieczeństwa w zakresie przeciwdziałania skutkom koronawirusa SARS-CoV-2”, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 116 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 23 września 2022 roku w sprawie: organizacji kształcenia w roku akademickim 2022/2023 oraz w Zarządzeniu nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 17 listopada 2020 roku w sprawie: zasad organizacji weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej z późn. zm. Kursy, które w całości realizowane są metodą kształcenia na odległość w formie asynchronicznej to: GIS I - 75 godzin, GIS II - 75 godzin. Zajęcia częściowo realizowane metodą kształcenia na odległość w formach asynchronicznych i jako forma pomocnicza to: *pozyskiwanie danych geograficznych i infrastruktury informacji przestrzennej* (16 godzin z 60), *pilotaż i przewodnictwo turystyczne* (20 godzin z 80), *modele i bazy danych przestrzennych* (33 godziny z 60), *dydaktyka geografii I* (15 godzin z 75), *dydaktyka geografii II* (15 godzin z 75), *dydaktyka przyrody* (12 godzin z 60), *ćwiczenia terenowe z geoinformatyki* (30 godzin z 60), *systemy rzeczne w antropocenie* (12 godzin z 72), *geomorfologia Karpat* (10 godzin z 80), *projekt geomorfologiczny* (10 godzin z 80).

W toku realizowanego w ramach zajęć fakultatywnych przygotowania studentów do zawodu nauczyciela geografii, zgodnie ze standardami tego kształcenia, prowadzone są odpowiednie zajęcia i grupy zajęć, realizowane zróżnicowane formy zajęć, właściwa jest liczba godzin zajęć stacjonarnych i liczba punktów ECTS. W grupie zajęć przygotowujących studentów do zawodu nauczyciela występują formy sprzyjające aktywizowaniu studentów w zdobywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności. Świadczą o tym proporcje godzin wykładowych oraz form, które wymagają zaangażowanej postawy studenta: ćwiczenia (ok. 70% zajęć), konwersatoria, e-learning, z którym wiąże się rozwiązywanie testów i zadań na platformie Pegaz. W toku zajęć kontaktowych weryfikowane jest przygotowanie studentów do ćwiczeń prowadzone przez nich poza godzinami kontaktowymi, wykorzystania zalecanej i samodzielnie znalezionej literatury, wykonanie webquestów, zgromadzonej prac w ramach e-portfolio. Podczas godzin tzw. kontaktowych stosowane są w kształceniu nauczycielskim zróżnicowane metody pracy ze studentami sprzyjające ich aktywności. Są to m.in.: metoda inscenizacji, burza mózgów, dyskusja, gra dydaktyczna, analiza przypadków, ćwiczenia przedmiotowe.

Wykorzystywane w realizacji programu studiów metody dydaktyczne są różnorodne i pozwalają na stworzenie warunków do osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, takie jak m.in. tutoring indywidualny i grupowy, *research-based learning*, metody pracy projektowej. Stosowane metody dydaktyczne związane są także z wykorzystaniem możliwości kształcenia e-learningowego, nie tylko podczas zaplanowanych zajęć w tej formie (co zostało już przedstawione powyżej), ale również w zakresie spraw organizacyjnych, jako platformy szybkiego i ciągłego kontaktu z grupami zajęciowymi, jak i zamieszczania materiałów dydaktycznych, co szczególnie doceniają studenci (wskazują na to przeprowadzone badania „Barometr Satysfakcji Studentów” - bardzo wysokie oceny). Ponadto ta forma kontaktu z wykorzystaniem platform e-learningowych sprzyja polepszeniu dostępności do zajęć i materiałów z zajęć dla studentów z niepełnosprawnościami, bądź będących w szczególnych sytuacjach życiowych (np. przeziębienia lub wypadków losowych).

Dobór metod kształcenia oparty został o wyniki badań naukowych oraz doświadczenia zawodowe nauczycieli akademickich realizujących proces dydaktyczny. Wykłady prowadzone są z wykorzystaniem technik audiowizualnych, a także sposobem klasycznym, problemowym, dyskusyjnym, konwersatoryjnym. W założeniu programu studiów efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych osiągnąć mogą być na ćwiczeniach, seminariach i w trakcie praktyk zawodowych i ćwiczeń terenowych, a także w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych, w powiązaniu z szerokim wykorzystaniem metod analitycznych i projektowych oraz z właściwym doбором środków i narzędzi dydaktycznych. Wśród najczęściej wskazywanych metod kształcenia wymienić należy: wykorzystanie *case study*, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, studia literaturowe, zadania problemowe, zadania indywidualne i grupowe, stosowanie odpowiednich metod poszukiwania źródeł informacji, w tym w elektronicznych bazach danych, stosowanie metod analizy i przetwarzania informacji i ich prezentacji z wykorzystywaniem zaawansowanych metod technik informacyjno-komunikacyjnych. Stosowane metody pozwalają studentom na zapoznanie się ze stosowanymi metodami i narzędziami w działalności naukowej, w tym zaawansowanymi metodami i technikami informacyjno-komunikacyjnymi z wykorzystaniem programów komputerowych: ArcGIS, QGIS, AutoCAD, R. W odniesieniu do wielu zajęć zaplanowano projekty indywidualne lub zespołowe realizowane z wykorzystaniem metod analitycznych, w ramach których studenci formułują i rozwiązują problemy badawcze. Tak dobrany zestaw metod i narzędzi zapewnia osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się, a także stymuluje ich do aktywności i samodzielności w procesie uczenia się.

Stosowane metody dydaktyczne umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a także udział w tej działalności, o czym świadczą liczne publikacje w renomowanych czasopismach naukowych, zarówno polskich jak i zagranicznych, których autorami lub współautorami są studenci (szczegóły w kryt.3). Stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych z zakresu GIS pozwala studentom na podejmowanie praktyk zawodowych, staży czy nawet projektów wspólnych w wyspecjalizowanych przedsiębiorstwach (np. GIS Jacobs Global Headquarters, czy w Dziale Systemu Informacji Miejskiej, czy w Biurze Prognoz Meteorologicznych w Krakowie), gdzie mogą pogłębiać swoje kompetencje i umiejętności.

Metody kształcenia związane z zajęciami w zakresie lektoratów z języka obcego umożliwiają uzyskanie odpowiednich kompetencji na wymaganym poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia.

Regulacje wprowadzone w Regulaminie studiów umożliwiają studentom dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, m.in. poprzez realizowanie indywidualnego programu studiów lub indywidualnego planu studiów. Uczelnia zapewnia w tym zakresie wsparcie tutora, którego rola polega na ustalaniu szczegółowych rozwiązań co do zasad realizowania programu studiów w takim trybie. Studenci z niepełnosprawnościami na podstawie regulacji zawartych w Zarządzeniu nr 150 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 22 grudnia 2020 roku w sprawie: dostosowania procesu kształcenia i badań naukowych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji zdrowotnej mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia w ramach adaptacji procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb. Centrum Dostępności UJ przygotowuje w tym celu rekomendacje w zakresie: metod kształcenia, form weryfikacji efektów uczenia się, formy materiałów dydaktycznych odpowiadających potrzebom studentów.

Metody i techniki kształcenia na odległość w przypadku zajęć *GIS I* i *GIS II*, które kształtują w głównym zakresie umiejętności praktyczne, są wykorzystywane w realizacji całości zajęć w formie asynchronicznej, a nie jedynie pomocniczo, na co wskazuje § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów.

Praktyki zawodowe realizowane są zgodnie z Regulaminem studenckich praktyk zawodowych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Za prawidłową realizację praktyk ze strony Uczelni odpowiada powoływany opiekun praktyk z ramienia UJ, natomiast ze strony jednostki opiekun praktyk. *Praktyka zawodowa* realizowana jest dla studiów pierwszego stopnia w wymiarze 4 tygodni – 120 godzin. Dla *praktyk zawodowych* przypisano łącznie 4 ECTS, co oznacza 25 godzin na punkt, a więc jest to ilość prawidłowa. Efekty uczenia się dla praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczeni się. Karty zajęć zawierają metodologię oceniania oraz warunki zaliczenia zajęć. Wiedza, umiejętności i doświadczenie kierownika praktyk, umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Umiejscowienie praktyk w planie studiów, po zaliczeniu trzeciego semestru, jest prawidłowe. Podstawowym założeniem praktyk zawodowych jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką, umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania informacji, zdobywania umiejętności i doświadczenia, które będą pomocne w osiągnięciu umiejętności i kompetencji społecznych cechujących sylwetkę absolwenta kierunku zarządzanie. Cele szczegółowe praktyk to: zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego; kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki; kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w przedsiębiorstwie lub organizacji; poznanie zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy i kontroli; doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności,

odpowiedzialności za powierzone zadania; doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych; stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej studenta; poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy.

Zakładane cele prowadzenia praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się. *Praktykę zawodową* studenci realizują w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach związanych z kierunkiem studiów.

Studenci mają możliwość skorzystania z bazy praktykodawców współpracujących z Uczelnią. Jest to około 100 zawartych porozumień w tym zakresie. Do stałych podmiotów przyjmujących studentów na praktyki należą m. in.: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Urząd Miejski w Ropczycach, Urząd Miasta i Gminy w Olkuszu, Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowiskowej IGI GP, Urząd Miejski w Gliwicach, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie, Muzeum Regionalne im. A. Fastnachta w Brzozowie, Bieszczadzkie Centrum Turystyki i Promocji, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. M. Kopernika w Chorzowie, Centrum Tradycji Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach, Rozlewnia Wód Mineralnych „Sopel” Muszyna. Studenci mają również możliwość znalezienia i wskazania firmy/przedsiębiorstwa we własnym zakresie. Wiedza, umiejętności i doświadczenie opiekuna praktyk, umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Opiekun praktyk dokonuje sprawdzenia miejsca odbywania przez studenta praktyk. Ponadto studenci mają możliwość zaliczenia praktyki na podstawie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych na okres co najmniej trzech tygodni w instytucjach działających w obszarze szeroko pojętej geografii i gospodarki przestrzennej. Podczas wizytacji zapoznano się z przykładową dokumentacją przeprowadzonych praktyk.

Na dokumentację związaną z odbywaniem praktyk składają się następujące dokumenty: porozumienie o prowadzeniu praktyki, ramowy program praktyk, dziennik praktyk, obowiązkowe ubezpieczenie NW. Weryfikacja i ocena efektów uczenia odbywa się na podstawie złożonych dokumentów potwierdzających odbycie praktyki oraz rozmowę weryfikującą. Taki system daje możliwość kompleksowej oceny i zapewnia prawidłowy proces weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.

Pełnomocnik ds. Praktyk monitoruje sprawy związane z prowadzeniem praktyk oraz dokonał analizy realizacji praktyk za lata 2019/2020 oraz 2021/2022. Brak informacji o udziale studentów w doskonaleniu programu praktyk.

W kształceniu przygotowującym studentów do zawodu nauczyciela, prowadzone są praktyki nauczycielskie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, odbywanych pod opieką nauczycieli geografii, jak również przy istotnym organizacyjnym i merytorycznym wsparciu nauczyciela akademickiego (osoby prowadzącej zajęcia z dydaktyki geografii). Program praktyk nauczycielskich oraz organizacja i nadzór nad ich realizacją są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia. Praktyki te obejmują: obserwację lekcji prowadzonych przez nauczyciela-opiekuna, samodzielne prowadzenie lekcji geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej jak również praktykę przygotowującą do nauczania przyrody. Wymiar godzinowy praktyk w szkole podstawowej oraz ponadpodstawowej jest zgodny ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Zaliczenie studentom praktyki pedagogiczno-dydaktycznej w szkole odbywa się na podstawie obszernej dokumentacji: dzienników praktyk, opinii szkolnego nauczyciela-opiekuna, arkuszy obserwacyjnych, konspektów przeprowadzonych lekcji, arkusza oceny praktyk wypełnionego przez studenta oraz uczestnictwa w indywidualnej rozmowie z prowadzącym zajęcia z dydaktyki geografii. Student zdaje relację ze zdobytych w trakcie praktyk doświadczeń, dokonanych obserwacji, sformułowanych samodzielnie wniosków. Wartościową praktyką programowo-organizacyjną w kształceniu nauczycielskim jest udostępnienie studentom wzorów (arkuszy) sprawozdań z hospitowanych lekcji, własnych obserwacji, itp. Zaprezentowana dokumentacja praktyk wskazuje, że organizacja, przebieg, warunki zaliczenia przebiegają prawidłowo i sprzyjają nabywaniu bardzo istotnych w przygotowaniu do zawodu nauczyciela umiejętności praktycznych. Korektą wymaganą w programie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela (Tabela 5) jest brak przypisania w tym zestawieniu praktykom punktów ECTS, pomimo, że w karcie opisu zajęć zostały one wpisane i ich wymiar odpowiada standardom kształcenia określonym w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się została dostosowana do specyfiki kierunku, wyróżniającego się znaczną liczbą zajęć terenowych w semestrach 2, 4 i 6. W tych semestrach zajęcia kameralne zostały zaplanowane do maja w nieco większym wymiarze godzinowym (tj. po 3 godziny lekcyjne, a nie zwyczajowo 2), a następne tygodnie semestru przeznaczone są na wyjazdy terenowe. Takie rozwiązanie umożliwia studentom zrealizowania w pełni programu studiów, którego mocną stroną jest duża oferta zajęć terenowych organizowanych zarówno w Polsce jak i poza granicami kraju. Zaplanowany harmonogram zajęć w układzie semestrów umożliwia także racjonalne wykorzystanie czasu sesji egzaminacyjnej przeznaczonej na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA w trakcie wizytacji bardzo pozytywnie oceniali harmonogram tygodniowy zajęć, który pozwala im wygospodarować nawet dwa dni w tygodniu bez zajęć dydaktycznych, co jest ważne z punktu widzenia studentów pracujących. Dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych rezultatach odbywa się zazwyczaj w systemie USOS, a w trakcie weryfikacji śródsemestralnej w oparciu o bezpośredni kontakt z prowadzącymi zajęcia.

Kształcenie studentów mające na celu nabycie przez nich kwalifikacji nauczycielskich pozwala na kształtowanie przez studentów indywidualnego toku kształcenia: odbywa się w ramach zajęć fakultatywnych i jest oferowane zarówno na studiach pierwszego jak również drugiego stopnia. Harmonogram realizacji programu kształcenia a w szczególności kolejność zajęć realizowanych na uczelni oraz czas realizacji praktyk w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jest właściwy i określony w kartach poszczególnych zajęć w części dotyczącej wymagań wstępnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się (z wyjątkiem GGP_K1_U11, por. kryt.1) i jednocześnie w sposób kompleksowy obejmują aktualne zagadnienia związane z zakresem działalności naukowej pracowników prowadzących zajęcia. Jedynie w przypadku niektórych zajęć zakres aktualności literatury obowiązkowej wymaga uzupełnienia.

Treści kształcenia uwzględniają główne elementy składowe przygotowania studentów do pracy w szkole i obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w Rozporządzeniu z dnia 25 lipca 2019 roku wydanych na podstawie art. 68 ust.3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów został właściwie zaprojektowany. Dla większości zajęć nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednak w przypadku niektórych zajęć trwających kilka semestrów nie zaplanowano efektów uczenia się i punktacji ECTS w każdym z semestrów, pomimo poniesionego nakładu pracy przez studenta. W tych przypadkach nie jest możliwa ocena oczekiwanego bieżącego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć.

Pomimo deklaracji Uczelni o uzyskiwanych 170 punktach ECTS w trakcie zajęć w tzw. bezpośrednim kontakcie, to analiza przedstawionej dokumentacji (tj. kart zajęć) wskazuje, że liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów nie spełnia warunku art. 63 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

W kształceniu studentów przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela: czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, liczba punktów ECTS jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach jest zgodny z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu z dnia 25 lipca 2019 roku wydanych na podstawie art. 68 ust.3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Seqwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Harmonogram realizacji programu kształcenia nauczycielskiego a w szczególności kolejność realizowanych zajęć oraz czas realizacji praktyk w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jest właściwy i określony w kartach poszczególnych zajęć w części mówiącej o wymaganiach wstępnych. Studenci podejmujący kształcenie nauczycielskie są informowani podczas spotkań dotyczących organizacji studiów o obowiązku realizacji grup zajęć w kolejności określonej w standardzie kształcenia nauczycieli. Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu z dnia

25 lipca 2019 r. wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wśród zaplanowanych form są również konsultacje, które w przypadku niektórych zajęć mają znaczny wymiar w relacji do całości godzin, tj. od 10 do 30 godzin. Jednak nie zaplanowano dla nich efektów uczenia się oraz treści i właściwych metod weryfikacji, co jest niezgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów.

Program studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na ocenianym kierunku. Zasady wyboru pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jednak są dość niejasne i skomplikowane ze względu na opracowany dostępny plan studiów. Wybór zajęć fakultatywnych przez studentów wymaga pomocy tutora. Przedstawiony plan studiów jest niejasny i trudny do interpretacji przez interesariuszy zewnętrznych.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w wymaganym zakresie dla studiów o profilu ogólnoakademickim. W programie zaplanowano zajęcia z języka obcego, jednak w opisie tych zajęć nie zaprojektowano metod weryfikacji. Zaplanowano także zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych w wymaganym zakresie, jednak wszystkie jako fakultatywne, co oznacza, że nie przez wszystkich studentów mogą zostać wybrane. Zaplanowany wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunek z Rozporządzenia w sprawie studiów.

Wykorzystywane w realizacji programu studiów metody dydaktyczne są różnorodne i pozwalają na stworzenie warunków umożliwiających osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Uwzględniają najnowsze narzędzia dydaktyki akademickiej i stymulują studentów do aktywności oraz samodzielności w procesie uczenia się, a także do udziału w działalności naukowej. Umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Stosowane metody dydaktyczne związane są także z wykorzystaniem możliwości kształcenia e-learningowego w odpowiednim wymiarze, jednak w przypadku zajęć z GIS o charakterze praktycznym nie są wykorzystywane jedynie pomocniczo, lecz w realizacji całości zajęć.

Na kierunku przygotowanie zawodowe, odbywa się w warunkach, które należy uznać za właściwe dla zakresu działalności zawodowej oraz umożliwiających nabycie umiejętności praktycznych, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego cenią sobie studentów kierunku i wskazują na duże zapotrzebowanie na specjalistów z wykształceniem zgodnym z wizytowanym kierunkiem. Pracodawcy wskazują na bardzo dobre merytoryczne przygotowanie studentów do odbywania praktyk zawodowych a przede wszystkim na kreatywność oraz umiejętność rozwiązywania problemów. Dzięki praktykom studenci nabywają umiejętności pracy w zespole jak również rozwijają kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy, na które szczególną uwagę wskazują pracodawcy. Praktyki zawodowe umożliwiają studentom zapoznanie się z zasadami funkcjonowania firm i instytucji, w których odbywa się praktyka jako potencjalnego miejsca zatrudnienia. Praktyki zawodowe odbywają w przedsiębiorstwach i instytucjach posiadających odpowiednią infrastrukturę i wyposażenie umożliwiające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych odbywa się w oparciu o sformalizowane zasady. Program praktyk nauczycielskich oraz organizacja i nadzór nad ich realizacją są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia. Organizacja procesu nauczania i uczenia się została dostosowana do specyfiki kierunku i jest przemyślana, i racjonalna.

Lista zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. W przypadku niektórych zajęć trwających kilka semestrów nie zaplanowano efektów uczenia się i punktacji ECTS w każdym z semestrów, pomimo poniesionego nakładu pracy przez studenta. W tych przypadkach nie jest możliwa ocena oczekiwanego bieżącego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć.
2. Liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, przedstawiona szczegółowo w kartach opisu zajęć, nie spełnia warunku art. 63 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
3. Dla niektórych zajęć zaplanowano konsultacje jako formę o znacznym wymiarze godzinowym w relacji do całości godzin, tj. od 10 do 30 godzin. Jednak nie zaplanowano dla nich efektów uczenia się oraz treści i właściwych metod weryfikacji, co jest niezgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów.
4. Zasady wyboru zajęć fakultatywnych są dość skomplikowane i wybór wymaga udziału pomocy tutora. Przedstawiony plan studiów jest niejasny i trudny do interpretacji przez interesariuszy zewnętrznych.
5. Zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych zaplanowano jedynie jako fakultatywne.
6. W przypadku zajęć z GIS o charakterze praktycznym metody e-learningowe nie są wykorzystywane jedynie pomocniczo, lecz w realizacji całości zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. w przypadku zajęć zaplanowanych do realizacji w kilku semestrach, zaprojektowanie osobnego zestawu efektów uczenia się i punktacji ECTS, odzwierciedlających poniesiony nakład pracy przez studenta w każdym z zaplanowanych semestrów, w taki sposób, aby umożliwić ocenę oczekiwanego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć;
2. zaplanowanie w programie studiów zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w wymiarze zgodnym z art. 63 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
3. zaplanowanie efektów uczenia się oraz treści merytorycznych i właściwych metod weryfikacji dla konsultacji jako przewidywanej formy prowadzenia niektórych zajęć w znacznym wymiarze godzinowym;
4. przedstawienie planów zajęć jako części programu studiów w sposób jednoznacznie czytelny dla wszystkich odbiorców tj. interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, tak aby można było rozpoznać jednoznacznie zajęcia do wyboru;
5. zaplanowanie zajęć z dziedziny nauk humanistycznych w taki sposób, aby mogły być zrealizowane przez każdego studenta w jego programie obowiązkowym;
6. wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zajęć *GIS I* i *GIS II* jedynie pomocniczo, jak dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów;

7. podjęcie działań naprawczych zapobiegających powstawaniu wyszczególnionych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne – dobór kandydatów odbywa się według kryteriów kwalifikacji określonych w odpowiednich corocznych uchwałach Senatu, które dotyczą takich wymagań jak posiadanie świadectwa dojrzałości i ściśle określonych wyników maturalnych, przeliczanych na punkty według podanych algorytmów, w zależności od typu matury i rodzajów przedmiotów maturalnych wskazanych dla poszczególnych kierunków studiów. Uchwała rekrutacyjna określa także terminy naboru kandydatów oraz dokumenty wymagane w procesie rekrutacji. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadzają Komisje Rekrutacyjne powołane przez Rektora na czas trwania rekrutacji. Procedury rekrutacyjne są przeprowadzane w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Bezstronność warunków rekrutacji zapewniają także ustalone reguły naboru obcokrajowców, ogłoszone w §14 uchwały nr 63/V/2021 Senatu UJ z 26.05.2021 roku. Odpowiednie uregulowania w tym zakresie są przedstawione na stronie Działu Rekrutacji na Studia. Osoby z niepełnosprawnością nie mają dodatkowych indywidualnych warunków rekrutacji, ale mają możliwości korzystania z różnych udogodnień w wypełnianiu kwestionariuszy elektronicznych, natomiast już po dostaniu się na studia zostają objęci wsparciem według ogólnouniwersyteckich zasad. Od kandydatów na studia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna nie są wymagane specyficzne kompetencje cyfrowe, wykraczające poza podstawowe umiejętności, które posiadają maturzyści. Studenci I roku otrzymują niezbędną pomoc w zakresie posługiwania się narzędziami zdalnego kształcenia już po dokonaniu wpisu na studia. Szkolenia w tym zakresie są regularnie przeprowadzane przez Centrum Zdalnego Nauczania wraz z materiałami instruktażowymi oraz zapewnieniem HelpDesk. Wszyscy studenci uczelni od I roku nabywają prawa do korzystania z narzędzi pakietu Microsoft Office oraz dostęp do platformy Pegaz, stanowiących podstawową infrastrukturę, przy pomocy której realizowane są zajęcia zdalne, a także dostęp do sieci Internetowej. Zapewnione jest wsparcie studentów z problemami sprzętowymi poprzez udostępnianie uczelnianych komputerów poza godzinami zajęć dla potrzeb realizacji zadań i projektów studenckich.

Uczelnia określiła warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w Uchwale nr 51/VI/2019 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Ogłoszone zasady są zgodne z przepisami prawa i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się sformułowanym w programie studiów.

Studenci mogą korzystać z regulaminowych możliwości uznawania efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej lub w sytuacji uczestniczenia w programach wymiany międzynarodowej. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się zostały szczegółowo określone w § 11 Regulaminu studiów, który określa zasady przenoszenia i uznawania punktów ECTS przypisanych do zajęć zrealizowanych na innych kierunkach i uczelniach.

Zasady i procedury dyplomowania zostały uregulowane w rozdziale IV (§§ 16-23) Regulaminu studiów. Podstawą do uzyskania tytułu zawodowego licencjata jest zaliczenie programu studiów, tj. uzyskanie

co najmniej 180 punktów ECTS, spełnienie wszystkich wymogów określonych w programie studiów, w tym zaliczenie praktyki zawodowej oraz przygotowanie i złożenie pracy licencjackiej w regulaminowym terminie, a na koniec złożenie egzaminu licencjackiego. W toku procedury dyplomowania zaplanowano realizację takich zajęć jak proseminarium licencjackie oraz pracownia licencjacka (5 i 6 semestr). Zajęcia te mają na celu przygotowanie studenta do napisania pracy dyplomowej oraz utrwalenie i pogłębienie umiejętności warsztatowych, a także zapoznają studentów z obowiązującymi zasadami redagowania pracy (niespełnienie obligatoryjnych zasad jest podstawą do odrzucenia pracy). Są one prowadzone pod nadzorem opiekuna pracy, którym zgodnie z Regulaminem studiów może być nauczyciel akademicki, posiadający co najmniej stopień doktora habilitowanego lub za zgodą Rady Wydziału - stopień naukowy doktora. Tematy prac muszą być zaakceptowane przez promotora oraz Z-cę Dyrektora IGiGP ds. Studenckich. Recenzje pracy są szczegółowe, wykonane na specjalnych formularzach według 8 kryteriów i ich oceny punktowej wraz z możliwością uzasadnienia merytorycznego. Jednak nie we wszystkich przypadkach uzasadnienie merytoryczne jest zamieszczane, co znacznie zmniejsza efektywność recenzji i przekazania informacji zwrotnej dla dyplomanta, szczególnie przy rozbudowanej ocenie punktowej poszczególnych kryteriów (tj. do 10 p.). Rekomenduje się zamieszczanie w każdej recenzji uzasadnienia merytorycznego ocen punktowych pracy licencjackiej. Przedstawione zasady i procedura dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady związane z weryfikacją i oceną osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów. Określają one prawa i obowiązki studentów związane z zaliczaniem zajęć, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i ich zakończeniem. Regulamin studiów określa stosowaną w Uczelni skalę ocen w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta, w tym zasady obliczania ocen na dyplomie, obliczania ocen w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma zajęć, bądź przeliczania ocen w przypadku przeniesienia z uczelni zagranicznej. Jako okres rozliczeniowy efektów uczenia się przyjęto rok (par. 9). Warunkiem jego zaliczenia jest uzyskanie 60 ECTS lub raz w toku studiów 50 ECTS i zaliczenie warunkowe (par. 10). Regulamin studiów określa zasady postępowania w razie nieobecności na zaliczeniu/egzaminie i przedłużania terminu ich uzyskania. Studentowi przysługuje prawo do jednego zaliczenia/egzaminu poprawkowego. Sformułowane zasady ogólne zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Szczegółowe sposoby i kryteria weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla poszczególnych zajęć określone zostały w kartach opisu zajęć, a nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia jest zobowiązany do ich przedstawienia na pierwszych zajęciach oraz do ich monitorowania i dokumentowania. Sformułowane kryteria oceny w kartach zajęć nie zostały jednak odniesione do wszystkich przyjętych dla danych zajęć efektów uczenia się, co uniemożliwia stworzenie spójnego systemu ich weryfikacji na zakończenie zajęć. Przykładowo na zajęciach *pracownia ogólna* sformułowano łącznie 21 efektów uczenia się dla zajęć, przy czym 10 z nich nie podlega weryfikacji („brak zaliczenia”). Inne przykłady zajęć z analogiczną informacją w kartach zajęć: *projekt II rok, geoekologia z elementami fizjografii, interdyscyplinarne badania przestrzeni miejskich, Knowledge-based economy and society from local and regional perspective, ćwiczenia terenowe z geografii społeczno-ekonomicznej, ekonomika miast i regionów*.

Ponadto tylko w nielicznych kartach opisu zajęć rozdzielono treści programowe na część wykładową, ćwiczeniową i inne (takim wyjątkiem jest np. *biometeorologia człowieka*, gdzie w karcie zajęć rozdzielono treści wykładu i konwersatorium oraz wskazano oddzielne formy zaliczenia). Natomiast w bardzo licznych przypadkach (np. *gospodarka przestrzenna gmin*) nie rozdzielono treści

programowych, przez co nie jest możliwe stworzenie spójnego systemu weryfikacji w podziale na różne formy prowadzenia zajęć. Brak rozdziału treści programowych i sposobów weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się dla poszczególnych form zajęć nie zapewnia przejrzystość procesu weryfikacji, który jest wieloetapowy w przypadku zajęć prowadzonych w różnych formach.

Porównywalność ocen zapewniają szczegółowe kryteria i skale oceniania przedstawione w kartach opisu zajęć.

W Regulaminie studiów zostały szczegółowo określone zasady przekazywania studentom informacji dotyczącej uzyskanych ocen. Prowadzący zajęcia przekazuje studentom informacje o wynikach zaliczenia/egzaminu przez wpisanie oceny w systemie informatycznym USOS w terminie nie późniejszym niż 10 dni od daty zaliczenia/egzaminu. Student ma prawo wglądu do swojej pracy zaliczeniowej/egzaminacyjnej i uzyskania uzasadnienia oceny w terminie 14 dni od ogłoszenia jego wyniku. Ponadto na uczelnianej platformie e-learningowej Pegaz jest możliwość informowania studenta o uzyskanej ocenie wraz z ewentualnym komentarzem. Od czasu pandemii podobną rolę spełnia również MS Teams. Z kolei osiągnięte wyniki w procesie dyplomowania również są dostępne dla studenta w systemie elektronicznym APD.

Rozwiązania zawarte w Regulaminie studiów formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia zajęć lub etapu studiów. W sytuacjach konfliktowych, gdy student nie zgadza się z otrzymaną oceną ma prawo do złożenia wniosku o zaliczenie/egzamin komisyjny. Regulamin określa zasady jego przeprowadzania i skład komisji egzaminacyjnej.

Regulamin studiów przewiduje także stosowne reagowanie na zachowania nieetyczne związane w szczególności z przypisywaniem sobie przez studenta autorstwa cudzego utworu. W tych przypadkach przewidziane jest uruchamianie postępowania dyscyplinarnego.

Przedstawione zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równość traktowania studentów. Regulamin studiów stwarza możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Adaptacja taka może polegać na zmianie formy zaliczenia/egzaminu, przedłużeniu czasu jego trwania, korzystania z urządzeń bądź wsparcia przez osoby do tego przewidziane (np. tłumacza języka migowego).

W procesie weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia zapewnia bezpieczeństwo danych osobowych oraz weryfikację tożsamości studentów, pracowników oraz innych osób przeprowadzających egzamin lub zaliczenie w formie zdalnej. Uczelnia rekomenduje następujące technologie informatyczne w celu przeprowadzania zaliczeń i egzaminów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej: 1) Platforma e-learningowa Pegaz wraz z systemem Big Blue Button i wsparciem technicznym Centrum Zdalnego Nauczania UJ; 2) Usługi Office365 (w szczególności MS Teams). Rekomendacja została ogłoszona w Zarządzenie nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 17 listopada 2020 roku w sprawie: zasad organizacji weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej p.4.

Weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się prowadzona jest na ocenianym kierunku studiów w oparciu o zróżnicowany zestaw metod takich jak: egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie, zaliczenie ustne, prezentacja, esej, referat, raport, projekt, wyniki badań (np. w przypadku ćwiczeń terenowych). Zostały one określone w programie studiów i uszczegółowione w kartach opisu zajęć. Przedstawione metody zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, a także umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Są to metody weryfikujące nabycie umiejętności

gromadzenia informacji, stosowania narzędzi analitycznych do rozwiązywania praktycznych problemów z różnych subdyscyplin geografii i z gospodarki przestrzennej. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają opracowania analityczne, problemowe, studia przypadków, projekty indywidualne lub grupowe, referaty oraz prezentacje przygotowane na podstawie studiów literaturowych i własnych analiz badawczych. Wykonanie takich prac realizowane jest na licznych zajęciach, m.in. na zajęciach *geografia kultury i religii, AutoCAD w gospodarce przestrzennej, dendrogeomorfologia*.

Weryfikacja przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności przeprowadzana jest również w procesie dyplomowania poprzez pracę dyplomową, która ma potwierdzać nabycie przez studenta umiejętności analizy problemu badawczego, pozyskania informacji, doboru źródeł tych informacji, w tym pochodzących z elektronicznych baz danych, ich selekcji i oceny wiarygodności, umiejętności wykorzystania metod i narzędzi analizy stosowanych w geografii i gospodarce przestrzennej. Poprzez recenzję pracy dyplomowej oceniane jest przygotowanie studenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej.

Przedstawione w planie studiów metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć umożliwiają także sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 w formie egzaminu pisemnego na zakończenie ostatniego semestru lektoratu. Jednak w karcie opisu zajęć brakuje informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się.

Studenci realizujący przygotowanie nauczycielskie wykonują szereg prac etapowych - zaliczeniowych i przygotowujących do zajęć praktycznych wykonywanych na platformie Pegaz. Wykonywane są one w ramach ćwiczeń z *dydaktyki geografii I i II, dydaktyki przyrody* oraz praktyk śródrocznych i ciągłych. Polegają one na: przygotowaniu scenariuszy lekcji, planowaniu zajęć, opracowaniu wyników obserwacji w formie arkuszy obserwacyjno-hospitacyjnych, opracowaniu konspektu fragmentów lekcji, prowadzonych przez studenta w szkole praktyk, przygotowaniu recenzji obserwowanych lekcji według podanego wzoru (dotyczą np. pomocy dydaktycznych, opracowanych projektów sprawdzianów, ćwiczeń dla uczniów), prezentacji filmów nagranych podczas praktyki w szkole. Zarówno zaliczenie ćwiczeń z dydaktyki geografii, dydaktyki przyrody jak i konwersatorium wymaga spełnienia takich warunków jak: złożenie e-portfolio, 100% obecności na hospitacjach lekcji w szkole i uzupełnienie arkuszy obserwacji tych lekcji, aktywny udział w praktykowaniu różnych form i technik pracy podczas zajęć ćwiczeniowych.

Analiza prac etapowych, egzaminacyjnych i zaliczeniowych wykazała, że zaprojektowane metody w większości zapewniają możliwość skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Przedstawione do oceny prace zaliczeniowe i etapowe miały z reguły charakter analityczny i wskazywały na możliwości rozwoju umiejętności badawczych. Problematyka zadań i pytań egzaminacyjnych obejmowała zakres przedstawionych w kartach zajęć treści kształcenia. Wystawione oceny były z reguły zasadne, choć nie zawsze umieszczone na arkuszach i pracach. Proces weryfikacji w większości przebiega zgodnie z kryteriami opisanymi w kartach zajęć. Zdarzały się jednak przypadki niezgodności, jak np. na zajęciach z *gospodarki przestrzennej gmin*, gdzie nie przedstawiono prac zaliczeniowych z ćwiczeń, a oceny z części ćwiczeniowej na protokole w formie "zaliczenia" nie zostały uzasadnione. Z dokumentacji wynika, że „oceny końcowe studentów zależą zarówno od wyniku egzaminu, jak i od oceny z ćwiczeń. Ocena z egzaminu stanowi 0,8 oceny końcowej, natomiast ocena z ćwiczeń: 0,2 oceny końcowej”. W karcie zajęć nie ma jednak takiej informacji na temat zasad oceniania. Rekomenduje się uzupełnienie w karcie zajęć informacji o sposobach weryfikacji zgodnie z rzeczywistym jej przebiegiem, a także stosowanie metod weryfikacji efektów sformułowanych dla zajęć zgodnie z opisem w karcie zajęć.

Tematyka prac licencjackich realizowanych na ocenianym kierunku mieści się w dyscyplinach do których przyporządkowano kierunek studiów. Prace dyplomowe licencjackie mają charakter przeglądowy i badawczy, a do najczęściej podejmowanych zagadnień należą m.in.: rozmieszczenie i dostępność infrastruktury, rozwój transportu rowerowego, migracje, wpływ warunków klimatycznych na rozwój turystyki, programy rewitalizacji obszarów zdegradowanych, rozwój przestrzenny miasta, tradycyjne i nowe funkcje turystyczne, użytkowanie ziemi na obszarach wiejskich, koncepcja smart city, niebezpieczne zjawiska meteorologiczne. Przegląd wybranych losowo prac dyplomowych pozwala na pozytywną ocenę ich realizacji i wskazuje na umiejętności badawcze dyplomantów oraz duże zaangażowanie opiekunów prac. W większości przypadków spełnione są wymogi dotyczące struktury pracy, sformułowania problemu badawczego oraz części analitycznej i wnioskowej. Zostały opracowane w odwołaniu do literatury oraz z wykorzystaniem właściwych metod statystycznych i kartograficznych, co wskazuje na dobre z reguły opanowanie warsztatu badawczego. W przypadku jednej z prac z poważnymi uchybieniami w tym zakresie oceny recenzentów były adekwatnie niskie, a w recenzjach zostały omówione popełnione błędy. Dobór tematów jest trafny i specyficzny dla ocenianego kierunku oraz zapewnia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Wyniki raportów JSA są niskie.

W ramach monitorowania osiągniętych efektów uczenia się Uczelnia prowadzi analizy pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji, wykorzystując dostępne dane z systemu ELA.

Studenci ocenianego kierunku w ostatnich kilku latach, tj. od 2016 do 2022 r. byli autorami i współautorami (wraz z pracownikami badawczo-dydaktycznymi IGiG) 46 publikacji naukowych, opublikowanymi w takich czasopismach jak np. Prace geograficzne, International Journal of Disaster Risk Reduction, Energies, Roczniki Bieszczadzkie, Journal of Maps, Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences, Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG, Polish Polar Research.

Zaplanowane formy prac etapowych sprzyjają doskonaleniu umiejętności praktycznych studentów w zakresie ich przygotowania do zawodu nauczyciela geografii i spełniają warunki weryfikacji efektów nauczycielskiego kształcenia studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne, a dobór kandydatów odbywa się według kryteriów kwalifikacji określonych w odpowiednich corocznych uchwałach Senatu i zapewnia kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Kompetencje cyfrowe kandydatów zostają uzupełnione i wyrównane na I roku studiów, a uczelnia zapewnia wsparcie w dostępie do sprzętu komputerowego.

Przedstawione warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają właściwą identyfikację efektów uczenia w procedurach uznawania. Przedstawione zasady i procedura dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zamieszczone są w Regulaminie studiów i umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji, w tym umożliwiają adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

Sformułowane w niektórych sylabusach kryteria weryfikacji nie zostały odniesione do wszystkich przyjętych dla danych zajęć efektów uczenia się (zamieszczono informację, że nie podlega weryfikacji - „brak zaliczenia”), co uniemożliwia stworzenie spójnego systemu ich weryfikacji. W licznych przypadkach zajęć nie rozdzielono treści programowych na ćwiczenia i wykłady, przez co nie jest możliwe stworzenie spójnego systemu weryfikacji w podziale na różne formy prowadzenia zajęć. Tym samym nie jest zapewniona rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji, który jest wieloetapowy w przypadku zajęć prowadzonych w różnych formach.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów są jasno określone. Podobnie zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem zostały jasno określone w regulaminie studiów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów i prowadzących.

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczność i umożliwiają ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. W przypadku zajęć z języka obcego weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się następuje według planu studiów podczas egzaminu końcowego, jednak w karcie opisu zajęć brakuje informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się.

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zostały przedstawione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, a także prac dyplomowych i dzienników praktyk. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu studiów w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany.

Studenci są autorami i współautorami publikacji naukowych w licznych czasopismach związanych z kierunkiem studiów.

Lista zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Nie dla wszystkich zajęć utworzono spójny system weryfikacji efektów uczenia się, na co wskazują sformułowania „brak zaliczenia” zamieszczone przy niektórych efektach uczenia się.
2. Nie dla wszystkich zajęć zaplanowano przejrzysty system weryfikacji efektów uczenia się w podziale na wykorzystywane formy zajęć (wykłady, ćwiczenia) oraz z uwzględnieniem wieloetapowości weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.
3. Nie podano informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w poszczególnych etapach realizacji zajęć z języka obcego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. utworzenie spójnego systemu weryfikacji wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla wszystkich zajęć przewidzianych w planie studiów i przedstawienie ich w kartach opisu zajęć, unikając sytuacji "braku zaliczenia" niektórych z nich;
2. utworzenie przejrzystego systemu weryfikacji efektów uczenia się dla wszystkich zajęć zaplanowanych w programie studiów, z uwzględnieniem zróżnicowania treści kształcenia w zależności od form zajęć (wykłady, ćwiczenia) oraz z uwzględnieniem wieloetapowości oceny związanej z różnymi formami prowadzenia zajęć;
3. uzupełnienie informacji o sposobach weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w poszczególnych etapach realizacji zajęć z języka obcego;
4. podjęcie działań naprawczych zapobiegających powstawaniu wyszczególnionych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w IGiGP do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna wybrano osoby, kierując się ich dorobkiem naukowym oraz posiadaniem odpowiednich kwalifikacji, doświadczenia i kompetencji. W roku akademickim 2022/2023, wśród prowadzących zajęcia dydaktyczne najliczniej reprezentowana jest kadra IGiGP – 60 nauczycieli akademickich oraz 35 doktorantów. Z innych jednostek pochodzi 23 nauczycieli akademickich. W skład kadry nauczycieli akademickich prowadzącej kształcenie na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna wchodzi specjaliści reprezentujący przede wszystkim dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia i gospodarka przestrzenna, a w mniejszym stopniu reprezentowani są specjaliści z innych dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Wyniki ewaluacji działalności naukowej za lata 2017-2021 jednoznacznie potwierdziły znaczenie i jakość badań naukowych prowadzonych przez osoby uczestniczące w procesie dydaktycznym na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Zespół reprezentujący dyscyplinę geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna uzyskał ocenę „A”, a reprezentujący dyscyplinę nauki o Ziemi i środowisku – ocenę „B+”. Wartość dorobku naukowego potwierdza publikowanie artykułów w czasopismach zamieszczonych na liście Ministerstwa Edukacji i Nauki o najwyższej randze światowej (często z wysokim IF), wydawanych zarówno zagranicą jak i w Polsce. Fakt, że wyniki badań naukowych zostały upowszechnione w blisko 50 czasopismach zagranicznych i ok. 30 czasopismach krajowych dowodzi prowadzenia badań na wysokim poziomie we wszystkich ważnych nurtach badawczych mieszczących się w wymienionych uprzednio dyscyplinach naukowych. Istotną częścią dorobku naukowego kadry kierunku są także monografie i rozdziały w monografiach wydanych w kraju i zagranicą. Wykazane publikacje są m.in. wynikiem skuteczności i aktywności kadry w pozyskiwaniu grantów badawczych (najczęściej finansowanych przez NCN). Ponadto pracownicy IGiGP UJ są również autorami opracowań pełniących funkcje podręczników (4 pozycje w latach 2016-2022, w tym 2 mieszczące się w zakresie dydaktyki szkoły wyższej). Osiągnięcia naukowe pracowników Instytutu dostrzegane są przez gremia konkursowe, np. wyróżnione zostały prace doktorskie w kilku konkursach krajowych i międzynarodowych. Zgodność wykształcenia i doświadczenia zawodowego oraz udokumentowanego i aktualnego dorobku naukowego kadry z problematyką zajęć dydaktycznych

umożliwia prawidłową realizację zajęć na ocenianym kierunku oraz nabywanie przez studentów kompetencji badawczych, np. poprzez zaangażowanie do pracy przy realizacji projektów badawczych finansowanych np. przez NCN, MEiN, Komisję Europejską, Central Europe Leuven Strategic Alliance (CELSA), jak również w ramach programu ID.UJ. Studenci dzięki takim możliwościom rozwijają swoje umiejętności (najczęściej w zakresie metod pozyskiwania danych przestrzennych) a także zyskują doświadczenie zawodowe.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna prowadzone są przez 118 osób. Zespół pracowników IGiGP liczy 57 zatrudnionych na stanowiska badawczo-dydaktycznych oraz 3 osoby zatrudnione na stanowiskach dydaktycznych (w tym 1 profesor). Spośród nich: 9 osób posiada tytuł naukowy profesora (15%), 17 osób posiada stopień naukowy doktora habilitowanego i jest zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni (28,4%), 2 osoby posiadają stopień naukowy doktora habilitowanego i są zatrudnione na etacie adiunkta (3,3%), 29 osób posiada stopień naukowy doktora (48,3%), a 3 jest magistrami (5%). Godnym podkreślenia jest fakt włączenia do procesu dydaktycznego słuchaczy studiów trzeciego stopnia (doktorantów), nadzorowanych i wspieranych przez swoich opiekunów naukowych. Wybrane zajęcia dydaktyczne mieszczące się w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej prowadzą lub współprowadzą słuchacze Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych, a zajęcia z zakresu geografii fizycznej oraz nauk geologicznych – słuchacze Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Ponadto, 23 osoby zaangażowane w prowadzenie zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku są pracownikami Instytutu Nauk Geologicznych lub innych jednostek UJ, praktycy oraz byli (emerytowani) pracownicy IGiGP. Proces dydaktyczny jest wspomagany przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z infrastrukturą dydaktyczną oraz badawczą (np. w laboratoriach, stacjach naukowych). Należy podkreślić, że decyzje dotyczące rozwoju kadrowego IGiGP UJ opierają się w dużej mierze o potrzeby obsady zajęć dydaktycznych. W sytuacji, gdy własne możliwości kadrowe nie są wystarczające wówczas do procesu dydaktycznego angażowane są w oparciu o umowy cywilnoprawne osoby o niezbędnych kompetencjach. Współczynnik dostępności kadry prowadzącej zajęcia dla kierunku geografia i gospodarka przestrzenna, wynosi ok. 2,8 studentów na 1 prowadzącego zajęcia (331 studentów/118 prowadzących). Analogiczny współczynnik obliczony bez uwzględnienia doktorantów i nauczycieli akademickich spoza IGiGP wynosi – 5,5 studenta na 1 prowadzącego. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów kierunku oraz jej kwalifikacje w pełni umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy IGiGP oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna posiadają stosowne kompetencje dydaktyczne. Ponadto, aby sprostać zmieniającym się warunkom i wymogom procesu dydaktycznego, stosują metody i techniki kształcenia na odległość. Pracownicy Instytutu nie traktują nauczania na odległość jako innowacji, ponieważ jest ono im dobrze znane, m.in. ze względu na wieloletnie prowadzenie Studiów Podyplomowych UNIGIS (realizowanych w oparciu o kształcenie na odległość), a także stosowanie e-learningu w ramach kierunku e-gospodarka przestrzenna (od 2015 r.). Ponadto, w czasie pandemii COVID-19, organizowano dodatkowe szkolenia – np. w zakresie wykorzystywania platformy e-learningowej Pegaz oraz takich narzędzi jak MS Teams. W efekcie wszyscy pracownicy podjęli nauczanie zdalne podczas pandemii COVID-19.

Wynik analizy liczby i struktury kwalifikacji kadry oraz przydziału godzin oraz jej godzinowego obciążenia wskazują na spełnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zajęć dydaktycznych, zarówno w formie stacjonarnej, jak i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich (zatrudnionych w uczelni, jako podstawowym miejscu pracy) oraz innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna są właściwe, tj. zgodne z wymaganiami. Przykładowo odsetek godzin prowadzonych w ramach programu studiów przez pracowników, dla których UJ jest podstawowym miejscem pracy, wynosi 83%. Wprawdzie, część nauczycieli posiada godziny ponadwymiarowe (maks. 50-60 godz.), jednak ich liczba nie wpływa negatywnie na możliwości realizacji zajęć dydaktycznych. Ponadto, w ramach kierunku geografia i gospodarka przestrzenna wprowadzono działania mające je ograniczyć (w ramach szerszej polityki kadrowej). Nauczyciel akademicki może ubiegać się o obniżenie pensum o 60 godz. w przypadku realizacji wysokobudżetowego grantu naukowego.

System kontrolny przebiegu procesu dydaktycznego obejmuje: monitorowanie, okresową ocenę działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego oraz ocenę jakości prowadzenia zajęć w sposób i z częstotliwością wynikającymi ze stosownych przepisów. W każdym roku akademickim sporządzany jest plan hospitacji dla każdego z semestrów. Hospitowaniu (a następnie omówieniu) podlegają wybrane zajęcia dydaktyczne, w tym prowadzone przez doktorantów. W IGiGP w ramach wsparcia koleżeńskiego odbywają się również hospitacje nieformalne, które w przypadku młodszych pracowników wydatnie przyczyniają się do zwiększenia ich kompetencji dydaktycznych. Realizacja zajęć dydaktycznych stacjonarnych i zdalnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest kontrolowana na bieżąco (terminowość, przebieg), zgodnie z obowiązującymi w tym względzie zasadami i przepisami.

W składzie osobowym Instytutu IGiGP znajdują się osoby posiadające pełne kwalifikacje, do prowadzenia zajęć w zakresie przygotowania studentów do zawodu nauczyciela geografii i przyrody. Posiadane kompetencje i doświadczenie są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia nauczycieli. Na uwagę zasługuje ich poszerzony zakres zainteresowań badawczych dotyczący aktualnych problemów pedagogiki takich jak: oligofrenopedagogika, tutoring, praca z uczniami z niepełnosprawnością, edukacja włączająca, arteterapia, wykorzystanie nowych technologii. Potwierdzeniem kompetencji dydaktycznych i pedagogicznych osób prowadzących zajęcia z zakresu przygotowania nauczycielskiego są ich naukowe publikacje, opracowane materiały dydaktyczne, filmy edukacyjne, prowadzenie szkoleń dla pracowników UJ w ramach tygodnia Jakości Kształcenia, warsztatów dla nauczycieli, realizacja projektów edukacyjnych (Małopolska Chmura Edukacyjna) i różne formy działalności popularyzatorskiej. Wśród publikacji tych pracowników dominują jednak pozycje nawiązujące bardziej do pedagogiki (szczególnie oligofrenopedagogiki) niż do dydaktyki geografii. Rekomenduje się prowadzącym zajęcia z Dydaktyki geografii i przyrody poszerzenie tematyki badań i publikacji naukowych o zagadnienia związane bezpośrednio z kształceniem geograficznym, co przyczyniłoby się do powiększenia dorobku naukowego subdyscypliny geografii jaką stanowi dydaktyka geografii.

Istotnym założeniem doboru kadry do procesu dydaktycznego jest powierzanie zajęć pracownikom mającym wysokie kompetencje merytoryczne (potwierdzone stosownym dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym), bogate doświadczenie dydaktyczne, a w miarę możliwości także i doświadczenie praktyczne. Dotyczy to w szczególności zajęć dydaktycznych prowadzonych z udziałem kandydatów na nauczycieli. Dobór kadry odbywa się w dwóch etapach. Pierwszy z nich polega na opracowaniu propozycji obsady zajęć dydaktycznych na poziomie zakładów i pracowni ze wsparciem zastępcy dyrektora ds. studenckich. Poza podanymi wyżej nadrzędnymi kryteriami doboru uwzględnia się także dotychczasowe osiągnięcia dydaktyczne nauczycieli akademickich, wyniki okresowych przeglądów kadry, opinie studentów (z badania on-line – Ocena Zajęć Dydaktycznych) oraz

zaktualizowane informacje o ukończonych formach doskonalenia (np. w zakresie obsługi specjalistycznego oprogramowania czy też opanowaniu innowacyjnych metod kształcenia, w tym kompetencji do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). W drugim etapie dokonywane są ewentualne korekty (np. w nawiązaniu do wyników rekrutacji) i są podejmowane optymalne decyzje. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny (kryteria doboru kadry do zajęć są znane pracownikom), adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. Ponadto, listy uruchamianych kursów z informacją o koordynatorach i prowadzących udostępnia się całej społeczności Instytutu.

Pracownicy i doktoranci korzystają z wieloaspektowego wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych (w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego), udzielanego im przez wyspecjalizowane struktury administracji centralnej UJ. W zakres ich działalności wchodzi także zapewnienie właściwego wsparcia technicznego kształcenia na odległość, co wiąże się bezpośrednio ze stałymi działaniami monitorującymi stan infrastruktury (komputerów). W Instytucie obok pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne zatrudnionych jest 2 informatyków (w tym 1 w pracowni GIS), których zadaniem jest m.in. usuwanie wszelkich bieżących awarii jak i ogólna ocena potrzeb, np. specjalistycznego oprogramowania. Pracownicy uczestniczą zarówno w szkoleniach ogólnouniwersyteckich w tym zakresie jak i w zamawianych w Centrum Zdalnego Nauczania UJ. Zwiększaniu kompetencji dydaktycznych pracowników badawczo-dydaktycznych służy także udział w mobilności. IGiGP od wielu lat współpracuje z kilkudziesięcioma uczelniami z całego świata (głównie europejskimi), co sprawia, że co roku kilku/kilkunastu pracowników wyjeżdża na różnego rodzaju stypendia naukowe, staże naukowe i/lub wykłady. Nauczyciele akademicy oraz doktoranci biorą udział w ogólnouniwersyteckich działaniach służących podnoszeniu kompetencji dydaktycznych. Należą do nich m.in.: warsztaty dydaktyczne Ars Docendi (służące zdobywaniu, poszerzaniu i aktualizacji wiedzy i umiejętności w zakresie dydaktyki akademickiej – 9 osób z IGiGP); warsztaty w ramach projektu POWER Ars Docendi (dotyczące rozwoju kompetencji dydaktycznych, poznawania i wdrażania innowacyjnych metod kształcenia – 13 osób; projekt Mistrzowie dydaktyki (zwiększanie kompetencji w zakresie stosowania nowoczesnych, innowacyjnych metod dydaktycznych, np. metody tutoring). Ponadto pracownicy angażują się w inicjatywy podejmowane podczas Tygodnia Jakości Kształcenia, konkurs Teaching Slam i konferencję Ars Docendi. Spośród zrealizowanych projektów, w tym sfinansowanych ze środków UE, część była ukierunkowana na podniesienie kompetencji zawodowych, informatycznych, językowych, analitycznych itp. W pośredni sposób przyczyniło się to do osiągnięcia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna zamierzonych efektów uczenia się oraz do rozwoju osobowego i naukowego kadry, np. poprzez określenie dróg indywidualnego rozwoju naukowego i zawodowego. Podstawową formą doskonalenia są liczne kursy, szkolenia, warsztaty itp. Zasady rekrutacji są klarowne. W ramach Projektu Zintegrowany realizowane są zadania, m.in. z zakresu: tworzenia lub modernizacji programów kształcenia, wyposażenia w nowe kompetencje studentów, wyposażenia w nowe kompetencje nauczycieli akademickich, rozwoju narzędzi informatycznych. Celem Projektu Doskonały Uniwersytet jest zwiększanie jakości kształcenia, dostosowanie programów kształcenia do zmieniających się potrzeb, zwiększenie kompetencji zawodowych i językowych pracowników oraz wsparcie informatycznych narzędzi w prowadzeniu procesem dydaktycznym, tworzenie otwartych zasobów wiedzy jak również zarządzanie informacją. Monitorowanie zadowolenia nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego odbywa się z wykorzystaniem ankiety elektronicznej (w systemie LimeSurvey). W badaniu (realizowanym jednokrotnie w roku akademickim) mogą uczestniczyć wszystkie osoby, które prowadziły zajęcia dydaktyczne w danym cyklu akademickim, zarówno etatowi pracownicy, jak i

doktoranci oraz osoby zatrudnione na umowach cywilno-prawnych. Pytania dotyczą: wdrożenia i organizacji zajęć w formie zdalnej, przebiegu kształcenia, oceny wykorzystywanych narzędzi oraz systemu wsparcia. Nauczyciele mogą również przekazać swoje uwagi i sugestie dotyczące realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i narzędzi kształcenia na odległość. Wyniki monitorowania są wykorzystywane przez Dyрекcję IGiGP w działaniach mających na celu zwiększenie kompetencji pracowników, m.in. poprzez stwarzanie im możliwości udziału w szkoleniach, które wskazali w kwestionariuszu ankiety.

Ocena nauczycieli akademickich w aspekcie spełniania obowiązków związanych z kształceniem dokonywana jest przez przełożonych: na podstawie wyników zaplanowanych hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych, w ramach oceny okresowej oraz z wykorzystaniem anonimowych opinii studentów w wyrażonych podczas dwóch niezależnych od siebie badania on-line: Ocena Zajęć Dydaktycznych (OZD na platformie USOSweb) i Barometr Satisfakcji Studenckiej (poza platformą USOSweb). W badaniu OZD (przeprowadzanym 2 razy w roku akademickim) ocenie podlegają pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni, którzy prowadzili zajęcia zakończone w danym semestrze akademickim. Oceniane są wszystkie kursy realizowane w ramach programu studenta. Kwestionariusz zawiera pytania wspólne dla wszystkich jednostek uczelni oraz grupę pytań przypisanych do określonego kierunku oraz typu zajęć. Ponadto, każdy student może sformułować własne komentarze dotyczące ocenianego kursu. W badaniu BSS (realizowanym jest raz w roku akademickim) kadra naukowo-dydaktyczna oceniana jest w kilku aspektach, np. dzielenie się doświadczeniami i wiedzą, pomoc w nawiązywaniu kontaktów naukowych, zaangażowanie w rozwój studentów, życzliwość wobec studentów. Ponadto studenci wyrażają opinie dotyczące obowiązkowych praktyk, w szczególności oceniają pomoc pracownika przy wyborze miejsca praktyk. Wyniki udostępniane są zgodnie z obowiązującymi przepisami ocenianemu pracownikowi i jego przełożonym. Przedstawione wyżej procedury są właściwe, ponieważ uwzględniają zarówno bieżące opinie studentów, jak również doświadczenie pracowników i dotychczasowe rezultaty ich pracy dydaktycznej. Polityka kadrowa w zakresie ustawicznego rozwoju jest prowadzona w IGiGP zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jej istotnym elementem jest ocena okresowa, obejmująca działalność badawczą, organizacyjną i dydaktyczną. Kierunki oceny kadry to m.in.: (1) rozwój naukowy pracowników stymulowany mechanizmami motywującymi do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych; (2) aktywny udział w konferencjach, (3) publikowanie w cenionych czasopismach naukowych, (4) składanie projektów w celu pozyskania zewnętrznych środków finansowych na badania naukowe i doskonalenie się, (5) rozwój współpracy międzynarodowej i wymiany w zakresie działalności badawczej i dydaktycznej, (6) aktywność w międzynarodowych organizacjach i sieciach badawczych, (7) aktywność w krajowych organizacjach naukowych. Z kolei, okresowa ocena działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego pełni przede wszystkim funkcję diagnostyczną. Z tego względu uwzględnia się w niej wyniki ocen dokonywanych przez studentów (w ramach Barometr Satisfakcji Studenckiej) oraz uwagi i spostrzeżenia dokonane podczas hospitacji zajęć. Ocena dydaktyczna stanowi ważny element działań w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Z tego względu uwzględnia się w niej wyniki ocen dokonywanych przez studentów w ramach badanie on-line OZD oraz uwagi i spostrzeżenia dokonane podczas hospitacji zajęć. Ocena dydaktyczna stanowi ważny element działań w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna.

Wyniki oceny okresowej dokonywane przez przełożonych oraz opinie studentów dotyczące pracy dydaktycznej są systematycznie udostępniane pracownikom, co sprzyja doskonaleniu poszczególnych

nauczycieli akademickich. Ponadto stanowią one przesłanki do rozpoznawania indywidualnych potrzeb i planowania osobowych ścieżek rozwojowych.

Prowadzona w IGiGP polityka kadrowa, na którą składają się m.in.: kryteria zatrudniania, system oceny okresowej, zasady powierzania do realizacji zajęć dydaktycznych oraz formy wsparcia i motywowania, jest skuteczna i akceptowana przez nauczycieli akademickich, co wpływa na prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Dorobek naukowy przekłada się na awanse zawodowe pracowników IGiGP UJ, co potwierdza fakt uzyskania w latach 2018-2022 przez 7 pracowników stopnia naukowego doktora habilitowanego, a przez kolejnych 4 nauczycieli akademickich tytułu naukowego profesora. Podejmowane działania kreują warunki do aktywności w organizacjach i stowarzyszeniach skupiających badaczy podzielających zainteresowania naukowe, zachęcają do aktywnego udziału w radach redakcyjnych krajowych i zagranicznych czasopism naukowych oraz w międzynarodowych organizacjach i sieciach badawczych. Istotnym czynnikiem motywującym pracowników do rozwoju jest zgłaszanie przez IGiGP kandydatur do nagród rektorskich (w tym za działalność dydaktyczną), a przypadku młodych pracowników naukowo-dydaktycznych (wyróżniających się w działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej) ważna jest możliwość uzyskania Nagrody im. Wincentego Pola. Długofalowa polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia, wzrostu kompetencji dydaktycznych i innych, określeniu indywidualnych potrzeb rozwojowych pracowników oraz innych osób realizujących zajęcia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna.

W IGiGP obowiązują właściwe i skuteczne procedury pozwalające na rozwiązywanie konfliktów pomiędzy pracownikami, studentami oraz w relacji student-nauczyciel akademicki. Mają one charakter ogólnouniwersytecki. W 2019 r. Rektor UJ powołał Rzecznikę Praw i Wartości Akademickich, która stoi na straży praw i wartości akademickich wynikających z prawa powszechnie obowiązującego i aktów wewnętrznych Uniwersytetu, a także w szczególności z wielowiekowej tradycji i zwyczajów Uniwersytetu, Akademickiego Kodeksu Wartości i Kodeksu Dobre Praktyki w Szkołach Wyższych. W Uczelni zostały określone także sposoby reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa (w tym podczas zajęć dydaktycznych realizowanych poza siedzibą Uczelni). Nauczyciele akademicy znają zasady postępowania w przypadku wystąpienia wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec osób prowadzących proces dydaktyczny oraz formy pomocy ofiarom (w tym możliwości w zakresie udzielania wsparcia psychologicznego). Do koordynowania na Uczelni działań na rzecz bezpieczeństwa osobistego oraz równego traktowania (wszystkich studentów i pracowników) powołano Dział ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ. Bezpieczni UJ biorą udział w opracowywaniu procedur i wskazówek postępowania w zakresie bezpieczeństwa na uczelni oraz uczestniczą w praktycznym sprawdzeniu warunków ewakuacji w obiektach UJ. Celem utworzenia Działu jest (poza koordynacją działań): diagnozowanie poziomu bezpieczeństwa i równego traktowania; podejmowanie działań prewencyjnych; udzielanie wsparcia osobom pokrzywdzonym działaniami dyskryminacyjnymi i naruszającymi ich bezpieczeństwo osobiste. W przypadku wizytowanej jednostki i ocenianego kierunku nie odnotowano sytuacji: konfliktowych, stanowiących zagrożenie lub naruszenia bezpieczeństwa pracowników/studentów oraz jakiegokolwiek form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna, w tym odpowiedzialne za przygotowanie kandydatów do wykonywania zawodu nauczyciela (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela), posiadają wymagane kwalifikacje, doświadczenie i kompetencje. Obecna liczebność kadry uczestniczącej w procesie dydaktycznym zapewnia jego prawidłowy przebieg i osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się w trybie stacjonarnym bądź z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Polityka kadrowa prowadzona w IGiGP UJ pozwala na utrzymanie kadry na najwyższym poziomie i jej optymalny rozwój. Zatrudnianiu nowych pracowników towarzyszy troska o odpowiedni dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne. Istotnymi cechami polityki kadrowej są: transparentne zasady zatrudniania i doboru nauczycieli akademickich do potrzeb procesu dydaktycznego, oparte na klarownych procedurach uwzględniających przesłanki formalne i merytoryczne. Systematyczna ocena kadry w zakresie działalności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej stymuluje nauczycieli akademickich do wszechstronnego rozwoju i doskonalenia się. Równolegle wykorzystywane są anonimowe opinie studentów (pozyskiwane w trybie on-line) dotyczące różnych aspektów procesu dydaktycznego oraz wyniki z monitorowania działalności dydaktycznej pracowników pozyskiwane podczas hospitacji zajęć. Ustawiczny rozwój nauczycieli akademickich stymulują przede wszystkim: korzystne warunki sprzyjające prowadzeniu działalności badawczej; możliwości w zakresie uczestniczenia w różnych kursach, szkoleniach, warsztatach i programach umożliwiających doskonalenie kompetencji dydaktycznych oraz sprawdzone mechanizmy wzmacniające motywację (m.in. system nagród).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastrukturę dydaktyczną wykorzystywaną w procesie dydaktycznym na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna tworzą sale dydaktyczne i laboratoryjne IGiGP UJ, aule Zespołu Dydaktyczno-Bibliotecznego (ZDB) oraz laboratoria Instytutu Nauk Geologicznych UJ, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne w budynku IGiGP mają do dyspozycji: 4 sale wykładowe (z liczbą miejsc od 56 do 77); 8 sal dydaktycznych na potrzeby zajęć konwersatoryjnych, seminaryjnych i ćwiczeniowych oraz 4 laboratoria komputerowe. Ponadto w celach dydaktycznych i badawczych wykorzystywane są pomieszczenia i wyposażenie 3 laboratoriów naukowych/zespołów laboratoryjnych oraz 2 stacji terenowych.

Wyposażenie sal wykładowych stanowią zunifikowane urządzenia m.in.: katedry, rzutniki multimedialne, zestawy komputerowe dla prowadzącego oraz nagłośnienie. Ponadto, w zależności od potrzeb, prowadzący zajęcia mogą na swoich stanowiskach podłączyć własne komputery przenośne. Sale seminaryjne i ćwiczeniowe posiadają na wyposażeniu katedrę z zestawem komputerowym dla

prowadzącego oraz wygodne stoły do pracy dla studentów. Jedna z sal jest dodatkowo przystosowana do zajęć z zakresu metodyki kartografii – umieszczono w niej specjalne stoły z możliwością podłączenia indywidualnego oświetlenia i komputerów. Ponadto, w celu uzyskania wysokiej jakości obrazu wyświetlanych prezentacji, klasyczne rzutniki multimedialne zastąpiono w kilku salach wielocalowymi telewizorami. Wszystkie sale komputerowe posiadają stanowiska do pracy studentów z komputerem, na którym zainstalowane jest właściwe oprogramowanie.

W budynku Instytutu funkcjonują laboratoria specjalistyczne wraz z odpowiednim wyposażeniem pozwalającym na prowadzenie analiz zarówno dla celów dydaktycznych jak i naukowych: zespół laboratoriów geomorfologicznych (badania z zakresu geomorfologii historycznej, geomorfologii dynamicznej oraz sedymentologii); laboratorium gleboznawcze (badania z zakresu fizycznych właściwości gleb i osadów, chemicznych właściwości gleb i osadów, mikromorfologii gleb i osadów, separacji frakcji ilastej z gleb i osadów, składu mineralnego gleb i osadów, składu molekularnego materii organicznej, spektroskopowych właściwości kwasów humusowych); laboratorium hydrologiczno-chemiczne (badania wód różnej genezy oraz zawiesin i osadów rzecznych).

IGiGP posiada 2 terenowe stacje naukowe z zapleczem naukowo-dydaktycznym, które wykorzystywane są do celów dydaktycznych oraz do prowadzenia badań naukowych przez studentów. Są to: stacja klimatologiczna – „Ogród Botaniczny” w Krakowie oraz Stacja Naukowa IGiGP w Łazach k. Bochni, w której jest prowadzony monitoring meteorologiczny i hydrologiczny, badania geomorfologiczne oraz antropogenicznych przeobrażeń środowiska. Laboratoria naukowe i stacje terenowe posiadają nowoczesne wyposażenie i aparaturę, a dodatkowo – pozwala studentom poznać rzeczywiste warunki przyszłej pracy badawczej i zawodowej.

Wymienione pomieszczenia dydaktyczne i naukowo-dydaktyczne, dzięki zróżnicowanej wielkości i przeznaczeniu (sale audytoryjne, seminaryjne, ćwiczeniowe, laboratoria, laboratoria naukowe itp.), umożliwiają studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się. W IGiGP stworzono środowisko dydaktyczne adekwatne zarówno do oczekiwań w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych i działalności badawczej studentów (lub udziału w niej), jak i ich wdrażania do warunków pracy w otoczeniu społeczno-gospodarczym (np. pracy w szkole).

Infrastruktura informatyczna i różnorodne, specjalistyczne oprogramowanie umożliwiają prawidłową realizację zajęć dydaktycznych (w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych) i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia. Wyposażenie techniczne innych pomieszczeń dydaktycznych a także znajdujące się w nich pomoce i środki dydaktyczne są również sprawne i nowoczesne – nie odbiegają od aktualnie używanych w działalności dydaktycznej i naukowej. To w szczególności dotyczy wyposażenia laboratoriów specjalistycznych, w których pracownicy (często z udziałem studentów) prowadzą badania naukowe na najwyższym poziomie. Parametry techniczne sprzętu badawczego, czy też charakteryzujące infrastrukturę informatyczną, świadczą o stałej trosce i skutecznym podejmowaniu działań w celu unowocześniania sprzętu i urządzeń. Stan i rodzaj wyposażenia technicznego pomieszczeń, zestawy dostępnych urządzeń i pomocy dydaktycznych, specjalistyczna aparatura badawcza zgromadzona w laboratoriach, umożliwiają prawidłową realizację złożonego procesu dydaktycznego i warunkują rozwój naukowy studentów i pracowników.

Wszystkie 4 laboratoria komputerowe są każdorazowo wyposażone w 16 stanowisk do pracy studentów. Rozmieszczenie stanowisk umożliwia prawidłowy przebieg pracy studentów i jej właściwy nadzór. Oprogramowanie zainstalowane na komputerach w tych salach (m.in. ArcGIS Desktop, ArcGIS Pro, QGIS, AutoCAD, Erdas IMAGINE, PS IMAGO PRO, STATISTICA, eCognition Developer, topoXpress, SNAP, CorelDRAW, Microsoft Office) jest w zależności od rodzaju licencji również możliwe do

instalowania na komputerach prywatnych studentów, co nabiera szczególnego znaczenia na etapie przygotowywania prac dyplomowych. Ponadto, studenci kierunku mogą korzystać z innego oprogramowania, które udostępnia Dział Usług Informatycznych UJ. Biorąc pod uwagę z jednej strony: liczbę studentów kierunku i liczbę grup ćwiczeniowych, a z drugiej strony: liczbę pomieszczeń i znajdujących się w nich stanowisk pracy oraz dostępność do oprogramowania komputerowego należy stwierdzić, że w IGiGP zagwarantowano prawidłową realizację zajęć dydaktycznych oraz możliwość samodzielnego wykonywania czynności badawczych przez studentów.

System biblioteczno-informacyjny, dostępny studentom geografii i gospodarki przestrzennej w optymalnym dla nich czasie (8.00-18.00), tworzą: międzywydziałowa Biblioteka Nauk Przyrodniczych wraz z lectorium, biblioteki zakładowe oraz Zbiory Kartograficzne IGiGP.

Zbiory Biblioteki opracowane są w układzie alfabetycznym i działowym. Naukowy księgozbiór liczy ponad 164 tys. woluminów druków zwartych (w tym ok. 60 tys. jednostek z zakresu geografii) oraz ponad 1,8 tys. tytułów wydawnictw ciągłych polskich i zagranicznych. Biblioteka udostępnia zasoby w sposób tradycyjny oraz na zasadzie wolnego dostępu do półek (950 vol. związanych z geografią). Zbiory dydaktyczne bibliotek zakładowych obejmują ponad 1000 vol. Biblioteka posiada 145 miejsc dla czytelników, 19 stanowisk komputerowych z łączem internetowym oraz 10 stanowisk z możliwością podłączenia własnego sprzętu komputerowego, dwa skanery, a także odizolowany pokój do pracy w grupach. Ponadto, studenci mają możliwość korzystania z baz danych oraz z czasopism, artykułów, książek w wersji elektronicznej, co gwarantuje im całodobowy dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Zbiory Kartograficzne mieszczą się w Zespole Dydaktyczno-Bibliotecznym, w głównej części Kampusu. Komputerowy Katalog Map obejmuje ponad 113 tys. obiektów. Część tego zasobu (ponad 48 tys. jednostek) jest przechowywana w Repozytorium Cyfrowych Danych Przestrzennych. Informacje na temat zasobu Repozytorium udostępniane są w postaci skorowidzów i metadanych poszczególnych serii danych cyfrowych, jako serwis mapowy na uniwersyteckiej platformie ArcGIS Online. Serwis dostępny jest dla pracowników, doktorantów i studentów UJ posiadających konto Esri.

Biorąc pod uwagę wielkość i charakter księgozbioru oraz zbiorów kartograficznych, aktualne wyposażenie techniczne i wielkość pomieszczeń bibliotecznych (w tym czytelni), a także optymalne godziny dostępu, należy uznać, że w pełni zaspokajane są potrzeby studentów geografii i gospodarki przestrzennej wynikające z procesu dydaktycznego, w zakresie dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej.

W budynku IGiGP, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami BHP, w stosownych miejscach umieszczono instrukcje BHP, sprzęt gaśniczy, zabezpieczono drogi ewakuacji, system sygnalizacji o zagrożeniach itp. We wszystkich laboratoriach instrukcje BHP znajdują się na drzwiach wejściowych wraz z dodatkowymi instrukcjami dla służb ratunkowych, a wewnątrz: regulaminy, instrukcje obsługi aparatury, stroje i okulary ochronne, sprzęt gaśniczy itd. Stworzono, bezpieczne warunki do korzystania z przestrzeni dydaktycznej, laboratoriów komputerowych, laboratoriów naukowych, stacji terenowych, zasobów bibliotecznych, zasobów kartograficznych oraz specjalistycznego oprogramowania komputerowego w godzinach i poza godzinami zajęć dydaktycznych.

W 2022 r. w całym budynku IGiGP UJ uruchomiono sieć bezprzewodową WiFi o silnym sygnale. Pozwala to studentom kierunku na korzystanie z sieci WiFi poza salami dydaktycznymi. Cennym wsparciem dla procesu dydaktycznego jest platforma zdalnego nauczania – Pegaz. Platforma ta umożliwia m.in. zamieszczanie materiałów dla studentów, automatyczne wysyłanie na e-maile studentów wiadomości indywidualnych i grupowych, stworzenia forum dyskusyjnego, przesłanie plików z zadaniem (otwartych lub zamkniętych), ocenianie, komentowanie i odsyłanie poprawionego pliku. Zawiera także

narzędzie do tworzenia quizów i automatycznie sprawdzanych testów, narzędzie „Głosowanie” do zbierania opinii, zapisu na terminy lub zadania itp. Infrastruktura dydaktyczna sale komputerowe oraz laboratoria naukowe są dostępne dla studentów na określonych zasadach, w czasie niekolidującym z zajęciami dydaktycznymi. Praca studentów w laboratoriach specjalistycznych może odbywać się (ze względu BHP) w godzinach pracy etatowych pracowników, ale istnieje możliwość dostosowania godzin ich pracy do potrzeb studentów, np. ze względu na cykl analiz wykonywanych na potrzeby pracy dyplomowej. Oprogramowanie, które jest zainstalowane na komputerach w laboratoriach (do celów badawczych) i stosowane podczas zajęć może być również wykorzystywane przez studentów poza zajęciami dydaktycznymi, np. w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej – do wykonywania ćwiczeń etapowych, realizacji projektów, itp. W razie potrzeby studenci mogą uzyskać pomoc od informatyków zatrudnionych w IGiGP każdego dnia do godz. 15.00. Studenci mogą w dowolnym czasie korzystać z jednej (dedykowanej im) sali komputerowej. Ponadto, w dowolnym czasie mają możliwość pracy na wielu wolnostojących zestawach komputerowych dobrej klasy (z pełnym oprogramowaniem).

Budynek IGiGP, podobnie jak i inne obiekty, w których realizowany jest proces dydaktyczny na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna jest pozbawiony fizycznych barier. Nie ma w nich ograniczeń w zakresie mobilności osób z niepełnosprawnością. Stworzono warunki ułatwiające korzystanie (w pełnym zakresie) przez osoby z niepełnosprawnościami z infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, pomieszczeń przeznaczonych na pracę naukową oraz możliwość przebywania w przestrzeniach ogólnodostępnych (w tym w pomieszczeniach sanitarnych). Istniejące windy wewnętrzne i zewnętrzne (opisane znakami z alfabetu Braille’a) i podjazdy spełniają wszystkie standardy określające wymagania osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Istotne znaczenie ma również możliwość korzystania z licencji oprogramowania geoinformatycznego lub statystycznego stosowanego w procesie dydaktycznym przez studentów z prywatnych komputerów. Prowadzący zajęcia dydaktyczne mają możliwość przekazywania materiałów drogą mailową, a także poprzez linki do pobrania z konkretnych lokalizacji. Jest to szczególnie ważne w przypadku osób realizujących studia (np. ze względu na zdrowotnych) zgodnie z indywidualnym planem studiów.

Studenci mogą korzystać z oryginalnych kopii licencyjnych zainstalowanych na komputerach IGiGP lub na komputerach domowych w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów. Istniejące warunki pozwalają na synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Platforma Pegaz, która dzięki połączeniu z Systemem USOS-a z oraz produktami MS Office (zwłaszcza MS Teams) pozwala na pełną realizację wszystkich zadań dydaktycznych, ułatwia także realizację zadań o charakterze administracyjnym i organizacyjnym. Jest dostępna dla wszystkich studentów, przy czym ma szczególne znaczenie dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

W okresie pandemii COVID-19, także zajęcia dydaktyczne (w tym specjalistyczne) z powodzeniem realizowano w przestrzeni wirtualnej, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zdolność do prowadzenia zajęć w formie zdalnej oraz możliwość pracy studentów w przestrzeni wirtualnej poza godzinami dydaktycznymi została utrzymana, m.in. poprzez dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych. Służy temu Platforma Pegaz oraz możliwość korzystania ze specjalistycznego oprogramowania z wykorzystaniem prywatnych komputerów (specjalne licencje dotyczą np. oprogramowania ArcGIS, Statistica czy pakietu MS Office). W warunkach obowiązujących obostrzeń ze względu na sytuację epidemiologiczną studenci mogli także poprzez tzw. zdalny pulpit łączyć się z komputerami w laboratoriach Instytutu.

Wielkość i charakter zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych są aktualne, wykazują zgodność tematyczną i językową oraz formy wydawniczej z potrzebami edukacyjnymi studentów kierunku geografia i gospodarka przestrzenna, zarówno w zakresie osiągnięcia przez nich założonych efektów uczenia się, jak i prowadzenia bądź udziału w działalności badawczej.

Wskazana już wyżej wielkość zbiorów literaturowych, zbiorów kartograficznych, nieograniczony elektroniczny dostęp do publikacji wskazanych w kartach zajęć dydaktycznych jako pozycji literatury obowiązkowej, skutecznie rozwiązuje kwestię relacji liczby egzemplarzy do liczby studentów. Dodatkowym ułatwieniem jest możliwość osobistego i zdalnego zamawiania i pobierania cyfrowej kopii artykułów, fragmentów książek, map itp.

W zależności od potrzeb studentów zapewniono, zarówno tradycyjny jak i elektroniczny dostęp do publikacji naukowych. Ponadto stworzono skuteczny mechanizm zwiększania dostępu poprzez zakup kolejnych egzemplarzy. Polega on na szybkiej realizacji zlecenia zakupu publikacji wskazanych przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia lub konkretnego studenta. Studenci mogą także zamawiać pozycje literatury (krajowej i światowej) spoza zasobów biblioteki (czas realizacji takich zamówień wynosi zwykle 1 dobę). Stworzono warunki do samodzielnego skanowania fragmentów publikacji (na skanerach znajdujących się w bibliotece), a także zamawiania w wersji elektronicznej archiwalnych materiałów znajdujących się w magazynie (czas realizacji zamówienia ok. 30 minut).

Nieograniczony dostęp do publikacji w wersji elektronicznej, brak barier utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami w pomieszczeniach Biblioteki Nauk Przyrodniczych oraz utworzenie w lectorium miejsc dostosowanych do ich wymagań, świadczy o pełnym dostosowaniu do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, warunków do pełnego korzystania z zasobów bibliotecznych.

W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela wykorzystywana jest specjalistyczna pracownia dydaktyczna. Jest ona wyposażona w pomoce i środki dydaktyczne stosowane w geograficznej edukacji szkolnej. Prowadzone przez Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ dwie terenowe stacje naukowe z zapleczem naukowo-dydaktycznym wykorzystywane są do realizacji zajęć dydaktycznych służących przygotowaniu studentów realizujących przygotowanie do zawodu nauczyciela w zakresie prowadzenia zajęć i obserwacji terenowych. Stacja Naukowa w Łazach jest również wykorzystywana przez nauczyciela akademickiego prowadzącego przygotowanie studentów do pracy w szkole do prowadzenia zajęć szkoleniowych i warsztatów terenowych dla nauczycieli co jest dobrym przykładem współpracy uczelni z otoczeniem społecznym.

Całość infrastruktury dydaktycznej i naukowej w IGiGP spełnia reguły i wymagania zawarte w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zabiegając o stały rozwój infrastruktury naukowej i dydaktycznej oraz zasobów informacyjnych i edukacyjnych przeprowadzane są okresowe przeglądy. Na ich podstawie dokonywana jest ocena. Dotyczy ona w szczególności sprawności, dostępności i nowoczesności wszystkich elementów infrastruktury dydaktycznej, np. sprzętów, urządzeń, środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania. Ponadto, zwraca się uwagę na dostosowanie infrastruktury i zasobów do wymogów procesu dydaktycznego, liczby studentów oraz oczekiwań i potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zespół tych działań dopełniają: bieżący nadzór stanu infrastruktury oraz naprawa lub wymianę aparatury bądź sprzętu na nowy. W IGiGP wdrożono zasady przeprowadzania analizy dostępności zasobów bibliotecznych (Decyzja nr 7/2019 Dziekana Wydziału Geografii i Geologii z dnia 12 lutego 2019 r.). Raz w roku pracownik biblioteki wykonuje raport zawierający analizę wyników wypożyczenia, aktualności księgozbioru, dostępności baz i zasobów internetowych. Raport jest podstawą do uzupełnienia braków księgozbioru i baz internetowych. Przegląd dostępności literatury

niezbędnej do prowadzenia procesu dydaktycznego (w tym dostępności: podręczników, czasopism i innych niezbędnych materiałów dydaktycznych i naukowych, a także zasobów sieciowych i elektronicznych) przeprowadzany jest również raz w roku. Uczestniczą w nim koordynatorzy kursów prowadzonych na WGiG. Sprawdzają oni dostępność literatury obowiązkowej niezbędnej do przeprowadzenia zajęć, pozyskują opinie od pracowników oraz osób spoza Uczelni prowadzących zajęcia na kierunku turystyka. Zgłaszanie nowego kursu na WGiG wiąże się udokumentowaniem dostępności literatury obowiązkowej dla danego kursu: dostępność w zasobach bibliotecznych lub w elektronicznych źródłach informacji. Studenci WGiG mogą zgłaszać zapotrzebowanie na brakujące pozycje literatury do zastępcy Dyrektora Instytutu do spraw studenckich. Natomiast pracownicy zgłaszają zapotrzebowanie na nowe pozycje literatury poprzez wypełnienie wniosku i złożenie go do Biblioteki.

Należną troską otacza się infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie ze względu na szybki postęp w tym zakresie. Nawiązana współpraca z firmami zewnętrznymi, np. ESRI POLSKA jest w tym zakresie niezwykle ważna. Podejmowane działania oraz osiągnięte efekty potwierdzają, że infrastruktura informatyczna i oprogramowanie są aktualizowane i systematycznie unowocześniane.

Wymienione wyżej działania na rzecz rozwoju i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informatycznych i edukacyjnych prowadzone są we współdziałaniu pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz (w miarę potrzeb) przy udziale osób spoza Uczelni. Studenci wyrażają swoje opinie w ramach badania Barometr Satysfakcji Studenckiej.

W ramach okresowych przeglądów studenci oceniają m.in. infrastrukturę wykorzystywaną w procesie dydaktycznym (w tym dostępność i jakość komputerów, projektorów multimedialnych), ofertę bibliotek uczelnianych (dostępność czasopism i miejsca do pracy indywidualnej, dostępność ksero), wyposażenie sanitarne, dostępność szatni oraz łatwość dotarcia do budynków dydaktycznych. Wykorzystanie wyników z badania (raportu) jest konfrontowane z realną skalą potrzeb, ponieważ mała liczba jego uczestników nie daje obrazu, który można byłoby uznać za reprezentacyjny. Udokumentowane są przykłady racjonalnego rozwiązania problemów zgłoszonych przez studentów oraz działań dedykowanych studentom z niepełnosprawnościami. Na przykład w marcu 2023 r. wymieniono komputery w 3 z 4 laboratoriów komputerowych. Problemy są rozwiązywane na bieżąco, jedynie w przypadkach, gdy konieczne jest podjęcie działań złożonych lub bardzo kosztownych uwzględnia się je w ramach planowanych z wyprzedzeniem remontów lub inwestycji.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje zawarte w raporcie samooceny oraz uzyskane w toku wizytacji (w tym podczas wirtualnego oglądu infrastruktury) opisują pozytywny obraz warunków, w jakich jest prowadzony proces dydaktyczny na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, a także wyposażenie techniczne pomieszczeń o funkcji dydaktycznej i naukowej, zasoby edukacyjne oraz środki i pomoce dydaktyczne stosowane w procesie uczenia się (w tym należące do innych podmiotów np. szkół podstawowych), umożliwiają prawidłowe organizowanie i prowadzenie nauczania stacjonarnego oraz w razie konieczności także nauczania z wykorzystaniem

metod i technik kształcenia na odległość. Wielkość i charakter infrastruktury dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej oraz informatycznej pozwalają na osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się w sposób zgodny z programem studiów oraz standardami współczesnej dydaktyki. Odpowiadają również realiom wykonywania przez absolwentów kierunku pracy badawczej (lub udziału w niej) i zawodowej.

Wyposażenie sali w której odbywają się zajęcia przygotowujące studentów do zawodu nauczyciela zapewnia warunki do spełnienia poznawczych i kształcących celów i wymagań w zakresie tego przygotowania oraz odpowiada standardom kształcenia nauczycieli.

W pełni zagwarantowano studentom (w tym z niepełnosprawnościami) dostęp do zasobów edukacyjnych i infrastruktury także poza zajęciami dydaktycznymi, dzięki czemu mogą realizować zadania w czasie przez siebie wybranym. Stworzono warunki umożliwiające synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Składniki infrastruktury dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej i informatycznej oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń podlegają okresowej ocenie z udziałem studentów. Celem tych działań jest utrzymanie infrastruktury w sprawności i jej rozwój w zgodności z postępowaniem nauki i technologii kształcenia, koniecznością łączenia wiedzy teoretycznej z praktyką, potrzebami i oczekiwaniami studentów oraz z obowiązującymi przepisami BHP. Systematycznie podejmowane są działania doskonalące, które przyczyniają się do jej stałego unowocześniania i aktualizacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobrą praktyką stosowaną w IGiGP jest wzorowe wykorzystywanie w procesie dydaktycznym bardzo nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej i naukowej (w tym aparatury pozyskanej ze źródeł zewnętrznych o wysokich standardach jakościowych). Ponadto, wskazana infrastruktura jest permanentnie rozwijana, zarówno w kontekście potrzeb naukowych, jak i bezpośrednio związanych z kształceniem studentów na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. W podejmowanych działaniach uwzględniane są: szybki rozwój technologii IT, zakres specjalistycznych i interdyscyplinarnych badań naukowych, zmieniające się wymogi procesu dydaktycznego oraz profil współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym ze sfery edukacji. W ramach udziału w inicjatywie „Przestrzeń Kreatywnej Współpracy” wydzielono i odpowiednio wyposażono salę, służącą koordynowaniu aktywności kreatywnych i prorozwojowych w zakresie współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi oraz publicznym i jednocześnie pomocną w nabywaniu przez studentów stosownych kompetencji społecznych, oczekiwanych na rynku pracy.

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wydział Geografii i Geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez instytucje, samorząd oraz przedsiębiorstwa komercyjne działające w branży zgodnej z kierunkiem studiów. Współpraca ta odbywa się w różnych wymiarach: naukowo-badawczym,

eksperckim, doradczym czy edukacyjnym. Dobór firm i instytucji w tym pracodawców jest prawidłowy i wpisuje się w koncepcję oraz cele kształcenia przypisane do dyscyplin wizytowanego kierunku.

W Uczelni nie powołano dedykowanego organu zrzeszającego interesariuszy zewnętrznych co jednak nie ma wpływu na udział interesariuszy w procesie kształcenia. Wydział prowadzi długoletnią współpracę z gronem stałych interesariuszy zewnętrznych, kilkadziesiąt jednostek, w tym pracodawców. Do grona stałych interesariuszy zewnętrznych należą takie podmioty jak: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Urząd Miejski w Ropczycach, Urząd Miasta i Gminy w Olkuszu, Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowskiej IGiGP, Urząd Miejski w Gliwicach, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie, Muzeum Regionalne im. A. Fastnachta w Brzozowie, Bieszczadzkie Centrum Turystyki i Promocji, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne im. M. Kopernika w Chorzowie, Centrum Tradycji Turystyki i Kultury Gór Świętokrzyskich w Bielinach, Rozlewnia Wód Mineralnych „Sopel” Muszyna, Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki” Ostrowiec Świętokrzyski.

Spotkania z interesariuszami mają charakter bilateralny, są organizowane zadaniowo, w aspekcie konkretnych wspólnych przedsięwzięć, których celem jest tworzenie warunków do wymiany wiedzy, inicjowanie wspólnych projektów związanych z ochroną środowiska oraz opracowywaniem i wdrażaniem innowacji produktowych, procesowych i organizacyjnych, uzgodnienia/konsultacji efektów uczenia się, dostarczanie wiedzy o najnowszych praktykach, wspieranie działań doskonalących jakość kształcenia, wspólnego udziału w programach badawczych, organizacji szkoleń oraz wizyt studyjnych. Sposób realizacji umów i porozumień współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego monitoruje Zespół ds. Jakości Kształcenia, który w ramach realizacji swoich zadań i obowiązków, na bieżąco prowadzi badanie potrzeb i oczekiwań podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Niemniej jednak rekomenduje się powołanie dedykowanej jednostki do współpracy z otoczeniem gospodarczym jak np. Rada Biznesu czy Rada Interesariuszy Zewnętrznych. Powołanie dedykowanej Rady do współpracy z pracodawcami może przynieść wiele korzyści przede wszystkim w jeszcze większym wpływie pracodawców na program studiów, zacieśnianiem współpracy przy wspólnych projektach oraz otworzyć nowe płaszczyzny takiej współpracy. Przedstawiciele pracodawców potwierdzili chęć udziału w takiej radzie wskazując na potrzebę wyznaczenia ze strony uczelni osoby koordynującej współpracę z interesariuszami zewnętrznymi.

Obecnie współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma stały charakter, prowadzona jest na wielu płaszczyznach w tym w sposób nieformalny dzięki bezpośrednim kontaktom pracowników Uczelni z przedstawicielami pracodawców. Dzięki tej współpracy realizowane są spotkania z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego, jak np.:

- z pracownikiem Wydziału Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta Krakowa, autorka opracowań planistycznych – współpraca przy realizacji kursu *oceny oddziaływania na środowisko*;
- z pracownikiem Zamku Królewskiego na Wawelu, kustoszem lapidarium wawelskiego – prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach kursu *wybrane zagadnienia z ochrony i konserwacji zabytków*,
- z przewodnikiem górskim – prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach kursu *Tatry*,
- z kierownikiem Pracowni Branżowej Wydziału Planowania Przestrzennego w Urzędzie Miasta Krakowa, planista – współpraca przy realizacji kursu *oceny oddziaływania na środowisko*,

- z pracownikiem Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie od 2015 roku, projektantką zieleni – prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach kursu *podstawy architektury krajobrazu*.

W ramach współpracy z otoczeniem zewnętrznym zorganizowane zostały również warsztaty z programowania w języku Python przez IGiGP UJ oraz firmę Jacobs dla pracowników firmy Jacobs oraz studentów kierunku. IGiGP prowadzi ponadto stałą i wieloletnią współpracę ze szkołami podstawowymi i średnimi realizując projekty dydaktyczne.

Za prawidłowe kształtowanie programu studiów odpowiada Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia IGiGP UJ, w którego skład wchodzi osoby łączące pracę naukowo-dydaktyczną z praktyczną oraz ekspercką. Takie połączenie daje możliwość aktualizacji oraz doskonalenia programu studiów pod kątem zapotrzebowania rynku pracy.

Pracodawcy wskazują na bardzo duże zapotrzebowanie na rynku pracy na specjalistów z wykształceniem zgodnym z wizytowanym kierunkiem. Wskazują również na konieczność zwiększenia ilości szkoleń/warsztatów z zakresu przygotowania do wejścia na rynek pracy pod kątem przygotowania CV czy brania udziału w rozmowie kwalifikacyjnej.

IGiGP UJ dokonuje przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, poprawności doboru firm i instytucji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się oraz monitorowania losów absolwentów zgodnie z Decyzją nr 8/2019 Dziekana Wydziału Geografii i Geologii z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie zasad współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada podpisane umowy o współpracy z wieloma instytucjami, szkołami i firmami w zakresie prowadzenia badań, wspólnych projektów, prowadzenia zajęć przez praktyków oraz wspólnych działań mających na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Pracodawcy potwierdzili ścisłą współpracę z Uczelnią, mocno akcentując elastyczność i otwartość Uczelni.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje studentom możliwość przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz właściwego ich przygotowania do rozpoczęcia pracy zawodowej.

Współpraca z otoczeniem widoczna jest na każdym etapie kształcenia i wykazuje duże zaangażowanie zarówno Uczelni jak i pracodawców. Wydział Geografii i Geologii UJ intensywnie współpracuje z pracodawcami w zakresie wspierania przedsiębiorczości akademickiej, organizacji spotkań otwartych studentów oraz kadry naukowo-dydaktycznej z zaproszonymi przedsiębiorcami i przedstawicielami samorządu oraz organizacji pozarządowych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się w ramach formalnych jak i nieformalnych spotkań, których celem jest doskonalenie efektów uczenia się oraz wskazywanie kierunków potrzeb rynku pracy. Dobór firm i instytucji do współpracy przygotowany został pod kątem potrzeb wizytowanego kierunku, dając możliwość zapoznania się studentów z szeroko rozumianą tematyką ochrony środowiska a współpraca z przedstawicielami wpisuje się wprost w realizację programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna są zgodne z zapisami Strategii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a w szczególności z koncepcją i celami kształcenia w IGiGP. Program studiów zawiera kilkanaście zajęć dydaktycznych przewidzianych do realizacji w języku angielskim, bezpośrednio związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. Studenci kierunku geografia i gospodarka przestrzenna są zobligowani do uczestnictwa w zajęciach z języka obcego, przy czym osoby posiadające certyfikat potwierdzający znajomość języka angielskiego mogą uzyskać zaliczenie bez konieczności udziału w zajęciach (Zarządzenie nr 138 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 13 grudnia 2022). W takim przypadku mogą uczestniczyć w lektoracie z innego nowożytnego języka obcego oferowanego przez Jagiellońskie Centrum Językowe (Zarządzenie nr 112 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 5 września 2022).

Dla rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym dla mobilności wirtualnej, istotne znaczenie mają: (1) obecność kursów prowadzonych w języku angielskim w programie studiów kierunku geografia i gospodarka przestrzenna (wraz ze 4 ścieżkami specjalizacyjnymi); (2) możliwość realizowania części programu studiów poprzez uczestnictwo studentów w programach wymiany międzynarodowej np. w ramach programu Erasmus+, MOST, CEPUS oraz w ramach umów bilateralnych; (3) korzystanie w toku kształcenia (zwłaszcza podczas przygotowywania prac dyplomowych) z literatury obcojęzycznej; (4) dobrze rozwinięta współpraca badawczo-rozwojowa IGiGP z zagranicznymi ośrodkami naukowym oraz mobilność pracowników, m.in. w ramach programu ERASMUS+ (ok. 50 umów) i CEPUS; (5) powołanie w IGiGP Koordynatora ds. Erasmus+, który udziela administracyjnego wsparcia, zarówno pracownikom jak i studentom; (6) ścisła współpraca z Działem Współpracy Międzynarodowej UJ, który inicjuje działania i koordynuje współpracę z zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi.

Studenci IGiGP UJ korzystają przede wszystkim z możliwości realizacji części programu studiów w ośrodku, z którym IGiGP UJ posiada zawartą umowę w ramach programu Erasmus+. Zakres mobilności określają 103 umowy, spośród których 48 dotyczy wymiany studentów. Wyjazd możliwy jest również do ośrodka, w ramach umów zawartych przez inne jednostki UJ – na zasadach określonych przez instytucję przyjmującą. Podobne możliwości daje program CEEPUS: GEOREGNET i Applied Geoinformatics (CEE-GIS). Podstawową formę aktywności sieci jest wymiana studentów i pracowników z kilkunastoma ośrodkami akademickimi z Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. W ramach umów międzynarodowych na uczelnie zagraniczne wyjechało kilkunastu pracowników IGiGP, a na UJ przyjechało ok. 50 osób. W latach 2018/2022 z możliwości tego programu skorzystało 14 studentów IGiGP, przy czym 11 studentów wyjechało na studia do: Austrii, Belgii, Norwegii, Czech, Holandii, Hiszpanii, Węgry, Portugalii, a 3 studentów odbyło praktyki na Węgrzech, Malcie. Z kolei, z uczelni partnerskich na studia w analogicznym okresie przyjechało 29 studentów w ramach ERASMUS+, 3 studentów w ramach Programu MOST i 20 studentów w ramach innych programów wymiany. Wobec wyraźnej dysproporcji w zakresie wymiany studentów polskich i zagranicznych w ramach programu

Erasmus+ rekomenduje się intensyfikację działań w celu zwiększenia aktywności studentów kierunku geografia i gospodarka przestrzenna, tj. pełniejszego wykorzystania warunków mobilności studentów, które zostały stworzone w IGiGP.

Umiejdzynarodowieniu procesu kształcenia służą liczne inicjatywy dydaktyczne, m.in. Międzynarodowe Warsztaty Hydrologiczne (2019) czy też The Baltic University Programme – umożliwiający studentom kierunku geografia i gospodarka przestrzenna uczestniczenie (w prowadzonym w języku angielskim) fakultatywnym, interdyscyplinarnym kursie The Baltic Region – Nature and Man.

Aktywność pracowników IGiGP UJ w sieciach CEEPUS obejmuje m.in. regularne inicjatywy dydaktyczne z udziałem studentów (w roli uczestników) i pracowników (w charakterze wykładowców). Należą do nich m.in. zdalne prowadzenie wykładów dla studentów w Salzburgu w ramach kursu Selected topics in (sieć Applied Geoinformatics – CEE-GIS), czy też zorganizowanie w 2022 r. dziesiątej edycji International Georegnet Summer School (sieć GEOREGNET). Planowane są kolejne przedsięwzięcia mające na celu rozwój międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów o charakterze mobilności wirtualnej, np. w czerwcu 2023 r. odbędzie się spotkanie sieci badawczej Applied Geoinformatics (w ramach programu CEEPUS) a następnie spotkanie we wrześniu przy okazji konferencji Forum Carpaticum. Jednym z podstawowych tematów ma być tworzenie wspólnych kursów.

Mobilność wirtualna odbywa się m.in. w formie udziałów w kursach i poprzez korzystanie z materiałów e-learningowych tworzących ESRI Academy, kończących się uzyskiwaniem certyfikatów ESRI. Ponadto, po spełnieniu szczegółowych wymogów odnoszących się do ilości odbytych kursów e-learningowych z bazy ESRI oraz po zdaniu egzaminu studenci mogą zrealizować stanowiący część programu studiów kurs GIS I (ESRI Academy) lub GIS II (ESRI Academy).

Monitoring i ocena umiejdzynarodowienia procesu kształcenia dokonywane są w IGiGP w formie audytu wewnętrznego w sposób systematyczny (raz w roku), przy czym pisemne sprawozdania wewnętrzne przygotowywane są dwukrotnie. Działania te mają na celu weryfikację rodzaju, zakresu i zasięgu aktywności zarówno kadry jak i studentów oraz doskonalenie i wprowadzanie nowych inicjatyw intensyfikujących umiejdzynarodowienie kształcenia. W ramach niniejszych działań mieszczą się także formalne rozmowy koordynatora ds. projektów i współpracy międzynarodowej ze studentami (uczestnikami programów Erasmus+ i CEPUS), aby określić problemy, z jakimi zetknęli się podczas wyjazdów i studiów zagranicą. Opracowane wyniki oceny analizowane są przez Dyрекcję IGiGP i są pomocne w określeniu zaleceń i rekomendacji. Ocenie podlegają m.in.: (1) wpływ czynników merytorycznych i ekonomicznych na proces umiejdzynarodowienia; (2) oferta dydaktyczna w zakresie dotyczącym kursów prowadzonych w języku angielskim; (3) zakres, zasięg oraz istotne aspekty mobilności w ramach programów ERASMUS+ i CEPUS; (4) udział w wymianie studentów z zagranicznych uczelni partnerskich; (4) uczestnictwo w międzynarodowych projektach edukacyjnych innych niż mobilność. Studenci na bieżąco (np. poprzez e-mail) informowani są o rekrutacji do programu wymiany międzynarodowej. Szczególną rolę w pozyskiwaniu opinii studentów odgrywają badania ankietowe – Barometr Satysfakcji Studenckiej, skierowane do studentów i doktorantów. Na przykład w roku akademickim 2020/2021, tą drogą pozyskano informacje dotyczące: pracy Koordynatora ds. Erasmus+ (dostępność, rzetelność udzielonych informacji, uprzejmość) oraz możliwości uczestniczenia w tym programie (atrakcyjność oferty wyjazdów Erasmus+, sprawiedliwość rekrutacji, wsparcia materialnego, tempa ogłaszania wyników rekrutacji).

W nawiązaniu do wyników okresowej oceny stopnia umiejdzynarodowienia kształcenia dokonywanej przez studentów prowadzone są działania na rzecz zawarcie kolejnych umów dających możliwość udziału w wymianach międzynarodowych. Organizowane są spotkania otwarte dla studentów

zainteresowanych uczestniczeniem w programach wymiany. Wyniki uzyskane w trakcie okresowych przeglądów przyczynią się do zwiększenia liczby wykładów prowadzonych przez zagranicznych nauczycieli akademickich (w tym formie on-line), co sprzyja intensyfikacji wirtualnej mobilności nauczycieli akademickiej i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeśli dotyczy*) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W IGiGP, zgodnie z obowiązującą koncepcją kształcenia, stworzono warunki, które wydatnie sprzyjają umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Nauczyciele akademicy tworzący kadrę tego kierunku są właściwie przygotowani do prowadzenia zajęć dydaktycznych w języku angielskim, czemu sprzyja rozwinięta międzynarodowa współpraca naukowa, wsparcie ze strony Uczelni w zakresie rozwoju kompetencji językowych oraz możliwość uczestniczenia w wymianie międzynarodowej. Studenci mają warunki do nabycia wysokich kompetencji niezbędnych do uczenia się w językach obcych, zarówno w ramach zajęć obligatoryjnych i fakultatywnych organizowanych na kierunku, jak i w ramach mobilności. Proponowana oferta zajęć w językach obcych stymuluje międzynarodową wymianę studentów i kadry. Systematycznie dokonywana ocena rodzaju, zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia kształcenia uwzględnia opinie studentów i pracowników. Wyniki tej oceny są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wdrożony na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna model kształcenia zawiera oryginalny i nowatorski przykład dobrej praktyki, na którą składają się innowacyjne inicjatywy dydaktyczne służące umiędzynarodowieniu procesu kształcenia poprzez udział studentów w programach zewnętrznych, np. realizowanych w ramach sieci The Baltic University Programme (np. w Międzynarodowych Warsztatach Hydrologicznych – 2019) oraz w Georegnet Summer School (Heritage and regional development in Central and Eastern Europe – 2022). Trwające 7 dni warsztaty szkoły letniej składały się z części wykładowej i terenowej. Wspólny udział studentów i nauczycieli akademickich z IGiGP UJ (w roli wykładowców), możliwość bezpośredniego kontaktu ze studentami z 11 krajów i badaczami z Austrii, Słowenii, Czech, Włoch, Francji, Wielkiej Brytanii i Kosowa) przyczynił się do wzbogacenia wiedzy i umiejętności studentów, poznania warsztatu pracy badawczej i jej wyników oraz podniesienia ich kompetencji językowych. Wszystkie koszty udziału zostały sfinansowane ze środków CEEPUS oraz grantu z programu ID.

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

System wsparcia studentów na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna w procesie uczenia się zapewniany przez Uczelnię ma charakter stały, kompleksowy oraz wieloaspektowy. Uczelnia stwarza warunki do wszechstronnego rozwoju studentów, którym gwarantuje się wsparcie w różnorodnych obszarach życia naukowego, społecznego oraz zawodowego. Na Wydziale Geografii i Geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania badawcze w studenckich kołach naukowych. Wymienić tu należy Koło Geografów Uniwersytetu Jagiellońskiego im. Ludomira Sawickiego, które w grudniu 2022 roku liczyło 79 członków. Koła naukowe mają zapewnione wsparcie infrastrukturalne, w tym lokalowe, finansowe oraz merytoryczne do swojego działania. W ramach realizacji programu „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza” na Wydziale Geografii i Geologii udzielał wsparcia finansowego na rzecz przedsięwzięć zespołowej aktywności naukowej studentów. Dzięki powyższemu zrealizowano w roku 2022 cztery projekty angażujące studentów we wspólną pracę badawczą, między innymi obóz naukowy HydroBieszczady, którego wcześniejsze edycje skutkowały już łącznie kilkunastoma publikacjami naukowymi. Ponadto studenci oraz koła naukowe zainteresowane rozwojem swojej działalności badawczej mają zapewnioną możliwość aplikowania do władz Uczelni, władz Wydziału oraz do Samorządu Studentów o wsparcie finansowe, które przeznaczane jest na prowadzenie badań, jak również na dofinansowanie czynnego udziału studentów w konferencjach naukowych. Ponadto Uczelnia udostępnia swoją infrastrukturę oraz zapewnia wsparcie merytoryczne oferowane przez swoich pracowników. Studenci mają ponadto możliwość wzięcia udziału w projekcie “Szkoła Orłów”, który oferuje wsparcie dla studentów wybitnych, którego celem jest ich indywidualny rozwój poprzez prowadzenie dedykowanego im, wysokiej jakości kształcenia na zasadach tutoringu oraz zapewnianie wsparcia stypendialnego. Jednakże na ocenianym kierunku według informacji przekazanej przez władze jednostki żaden student nie partycypuje obecnie w tym projekcie. Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendia naukowe, do których należą: Stypendium Rektora, Stypendium Ministra Edukacji i Nauki oraz inne, fundowane przez prywatnych darczyńców i fundatorów. Wszystkie informacje dotyczące terminów oraz sposobu składania wniosków przez studentów oraz kontakt z osobami odpowiedzialnymi za ich przyjmowanie są dostępne dla wnioskodawców na stronie internetowej Uczelni.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim studenci partycypują w różnych obszar życia społecznego, zraszając się w organizacjach studenckich takich jak Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego, Chór Akademicki oraz Zespół Pieśni i Tańca „Słowianki”. Dzięki działalności w powyższych organizacjach studenci mają możliwość rozwijania swoich umiejętności sportowych, artystycznych oraz społecznych. Informacje dotyczące funkcjonowania organizacji studenckich oraz przeprowadzania zapisów są dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu dla wszystkich zainteresowanych osób. Na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie funkcjonuje Centrum Dostępności UJ. Centrum odpowiedzialne jest za zapewnienie wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami poprzez działania na rzecz stworzenia równych warunków w dostępie do nauki, w tym korzystania z infrastruktury uczelni oraz poprzez odpowiednie przystosowanie strony internetowej Uczelni. Informacje dotyczące wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami są dostępne dla wszystkich zainteresowanych osób na stronie internetowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Należy wskazać również na specjalny program wspierający mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami, który umożliwia pozyskanie przez studentów z niepełnosprawnościami dodatkowych funduszy na uczestnictwo w programie mobilności studenckiej.

Studenci mają możliwość składania skarg i wniosków do Samorządu Studentów. Samorząd Studentów może powołać Odwoławczą Komisję Stypendialną w celu rozpatrzenia odwołań od decyzji dotyczących przyznawania świadczeń materialnych dla studentów. Uczelnia prowadzi program wsparcia zdrowia

psychicznego, w ramach którego studenci mogą skorzystać z bezpłatnych konsultacji z psychologiem, zarówno w formie zdalnej jak i stacjonarnej. Wsparcie to jest udzielane w ramach działalności Studenckiego Ośrodka Wsparcia i Adaptacji „SOWA”. Informacje dotyczące sposobu umówienia się na konsultacje psychologiczne są dostępne na stronie internetowej Uczelni dla wszystkich studentów.

W sprawach dotyczących bezpieczeństwa oraz przejawów dyskryminacji wśród studentów wsparcia udziela Pełnomocnik Rektora UJ ds. Bezpieczeństwa studentów i doktorantów. Dodatkowo Uczelnia przeprowadza co roku kurs on-line Bezpieczeństwo i Higiena Kształcenia oraz kampanię „16 dni akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć”. Co więcej, studenci mogą uzyskać informacje dotyczące zapewniania bezpieczeństwa oraz równego traktowania poprzez kontakt z Samorządem Studentów oraz przez kontakt z opiekunem roku. Informacje dotyczące zapewniania bezpieczeństwa studentom Uniwersytetu Jagiellońskiego są dostępne na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Bezpieczny student UJ”. System zgłaszania skarg i wniosków przez studentów działa prawidłowo oraz odpowiada im potrzebom. Uwagi mogą być składane zarówno w sposób formalny, jak również nieformalny. Mogą być kierowane w formie ustnej, pisemnej, w tym za pośrednictwem komunikacji elektronicznej. Studenci mają również zapewnioną możliwość odbycia konsultacji z osobami odpowiedzialnymi za sprawy studenckie podczas dyżurów lub w indywidualnie ustalonych terminach. Bieżące problemy w funkcjonowaniu kierunku są również poruszane i rozwiązywane dzięki ciągłej komunikacji samorządu studentów z władzami Wydziału i Instytutu. W wyniku zgłaszanych uwag oraz badań opinii studentów na temat studiowania wprowadzono szereg zmian, między innymi: uwzględniono zmiany w harmonogramie zajęć, w geoinformatyce zaczęto wykorzystywać nowe oprogramowania oraz zmieniono bilans punktów ECTS.

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie przyjął uregulowania dotyczące przeciwdziałaniu wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, które umożliwiają zgłaszanie wszelkich przypadków niepokojących zjawisk bezpośrednio do odpowiednich organów Uczelni. Studenci są również informowani o tych regulacjach i właściwej reakcji w przypadku wystąpienia zjawisk niepożądanych lub stwarzających zagrożenie.

Obsługę administracyjną zapewnia dziekanat, w którym pracują osoby doceniane przez studentów w cyklicznych badaniach. Według opinii studenckich pracownicy dziekanatu charakteryzują się życzliwością, wysokimi kompetencjami oraz sprawnością działania. Studenci kierunku geografia i gospodarka przestrzenna mają zapewnioną obsługę w zakresie spraw związanych z procesem kształcenia na odpowiednim poziomie. Oprócz dziekanatu mają również możliwość pozyskania wsparcia ze strony wykładowców akademickich podczas regularnie odbywających się dyżurów.

Dzięki wsparciu finansowemu, infrastrukturalnemu oraz merytorycznemu zapewnianemu przez Uczelnię organizacje studenckie oraz samorząd studencki mają zagwarantowane odpowiednie warunki do działalności. Samorząd Studencki ma wpływ na program studiów, warunki studiowania, wsparcie udzielane studentom w procesie nauczania i uczenia się oraz uczestnicy w pracach organów Uczelni szczebli centralnego oraz jednostkowego takich jak: senat, rada uczelni, komisjach senackich i rektorskich, stypendialnych, jak również w posiedzeniach kolegium rektorskiego i rektorsko-dziekańskiego.

Oprócz badań ankietowych zajęć dydaktycznych podstawowym elementem służącym do ewaluacji systemu wsparcia studentów jest ankietyzacja, przeprowadzana cyklicznie w formie badania Barometru Satysfakcji Studenckiej. Studenci mogą ocenić system informatyczny, w tym serwis obsługi studiów, serwis pocztowy, platformę zdalnego nauczania, procedury administracyjne, warunki socjalno-bytowe, a także kadrę administracyjną.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi wsparcie studentów w procesie uczenia się, odpowiada na ich indywidualne potrzeby i sytuację społeczną, przygotowuje do wejścia na rynek pracy. Uwzględnia i stwarza przestrzeń do realizacji aktywności na wielu polach i w licznych dziedzinach życia studenckiego. Zgłaszane problemy są rozpatrywane i rozwiązywane. Uczelnia zapewnia bezpieczeństwo studiowania, reakcję w przypadku dyskryminacji, mobbingu czy przemocy. Prowadzone są działania doskonalące jakość kształcenia oraz poziom systemu wsparcia, ewaluacja działań i funkcjonowania Uczelni odbywa się regularnie i szerokokopułowo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Każda osoba zainteresowana ma również zapewniony dostęp do informacji o przyznawanych na kierunku kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Informacje o zasadach rekrutacji, ofercie dydaktycznej UJ, programach studiów oraz szczegółach dotyczących ich realizacji znajdują się w przestrzeni internetowej. Jakość informacji nie budzi zastrzeżeń. Jedynie zwraca uwagę pewna nieprzejrzystość dostępnego w przestrzeni internetowej planu studiów. Wydział Geografii i Geologii UJ dysponuje własną stroną, która jest bardzo istotnym źródłem aktualnych informacji, a mianowicie prezentuje dane o strukturze Wydziału, działalności naukowej Zespołów Badawczych oraz działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia. Studenci oraz kandydaci na studia mają dostęp do takich informacji jak: 1. Zasady rekrutacji; 2. Przyznawane tytuły i kwalifikacje zawodowe; 3. Efekty uczenia się; 4. Aktualny program studiów; 5. Sylabusy; 6. Harmonogram zajęć; 7. Regulamin studiów; 8. Zasady zaliczania praktyk zawodowych; 9. Działalność Biura Karier; 10. Zasady dyplomowania; 11. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami; 12. Dostępność pomocy materialnej; 13. Funkcjonowanie programu Erasmus+. W sposób regularny i systematyczny prowadzony jest również Biuletyn Informacji Publicznej.

Bieżące ogłoszenia dla studentów umieszczone są w łatwo dostępnej zakładce na stronie internetowej a ich treść jest klarowna i jednoznaczna. Dodatkowym kanałem komunikacji są również media społecznościowe Uczelni oraz Samorządu Studentów, które oprócz najważniejszych informacji z

punktu widzenia toku studiów przekazują również informacje na temat życia kulturalnego, sportowego, naukowego oraz społecznego studentów.

W Uczelni prowadzone jest coroczne monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach, oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców w tym: kandydatów na studia, studentów, absolwentów, pracodawców oraz nauczycieli akademickich. Informacje zamieszczane na stronie Wydziału są na bieżąco aktualizowane przez wyznaczonych administratorów stron. Ponadto istnieje możliwość zgłaszania uwag w sposób nieformalny. Władze Wydziału stale podejmują działania mające na celu podniesienie zadowolenia studentów w aspekcie dostępu do informacji oraz komunikacji z pracownikami Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia i Wydział w sposób prawidłowy i we właściwym zakresie oraz z należytą jakością zapewniają i monitorują publiczny dostęp do informacji m.in. na temat programu studiów, warunków jego realizacji, osiągniętych rezultatach uwzględniając przy tym potrzeby różnych grup odbiorców. Wszystkie informacje dotyczące programów i harmonogramów studiów zostały umieszczone na wydziałowej stronie internetowej. W sposób właściwy jest prowadzony również Biuletyn Informacji Publicznej. Ponadto wielu koordynatorów kursów zamieszcza w Internecie materiały dydaktyczne w postaci slajdów z wykładów, materiałów do ćwiczeń, kart pracy oraz przepisów wykonania ćwiczeń wraz z wstępnymi teoretycznymi umożliwiającymi ich zrozumienie. W przypadku zajęć laboratoryjnych, w Internecie znajdują się również regulaminy obowiązujące w poszczególnych pracowniach. Prowadzony jest również proces monitorowania jakości publicznego dostępu do informacji związanych ze studiami na ocenianym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów geografia i gospodarka przestrzenna jest sprawowany na podstawie stosownych uchwał Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego. Podstawą ewaluacji doskonalenia jakości kształcenia jest stosowna uchwała Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego, regulująca funkcjonowanie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia. Nad Uczelnianym Systemem Doskonalenia Jakości Kształcenia (USDJK) nadzór sprawuje Rektor, a funkcję przewodniczącego USDJK pełni Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia. Na poziomie wydziału za działanie systemu odpowiada Dziekan przy wsparciu Prodziekana ds. studenckich.

Ogniwem USDJK jest powołany przez Dziekana Wydziałowy Zespół ds. doskonalenia jakości kształcenia (WZDJK), którego pracą kieruje Pełnomocnik Dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia. W skład zespołu wchodzi pełnomocnicy ds. ankiet, kierownicy studiów, przewodniczący Instytutowych Zespołów ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, przedstawiciele pracowników, przedstawiciele studentów wskazani przez samorząd studencki oraz przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (zapraszani na specjalne posiedzenia zespołu). Kompetencje WZDJK są jasno określone treścią stosowanego dokumentu pt. „Polityka jakości kształcenia”. W Instytucie Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ działa Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia powoływany przez Radę tegoż instytutu, która zgodnie z przyjętymi w Uczelni zasadami jest jednocześnie Radą Programową kierunku studiów geografia i gospodarka przestrzenna. Kompetencje osób odpowiedzialnych za kształcenie na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna są jasno określone, a podstawy prawne funkcjonowania całego systemu zapewnienia jakości kształcenia stanowią stosowne przepisy obowiązujące w jednostce prowadzącej kształcenie na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Pomimo precyzyjnego określenia w Uczelni kompetencji w zakresie nadzoru merytorycznego, administracyjnego i organizacyjnego nad kierunkiem studiów i zasad funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wystąpiły na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna przypadki obciążonych wadą rozwiązań w zakresie organizacji kształcenia (np. brak precyzji w określeniu efektów uczenia się w zakresie ich zgodności z odpowiednim tj. 6 poziomem PRK, nieuzasadnione przyporządkowanie kierunku do tzw. subsydiarnych dyscyplin naukowych, brak zdefiniowanych kierunkowych efektów uczenia się zgodnych z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela, marginalizacja znaczenia efektów uczenia się m.in. jako podstawy doboru treści programowych, brak spójnego systemu weryfikacji efektów uczenia się określonych dla zajęć i grup zajęć), co pośrednio świadczy o niedomaganiach w funkcjonowaniu nadzoru nad kierunkiem studiów i systemu zapewnienia jakości kształcenia w ramach ocenianego kierunku geografia i gospodarka przestrzenna.

W realizacji i projektowaniu programu studiów na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna uwzględnia się innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (np. elementy grywalizacji i gier terenowych w ramach zajęć terenowych), współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną (np. dostęp do licencji nowoczesnego oprogramowania, możliwość korzystania z nowoczesnych baz i kursów e-learningowych), włącznie z narzędziami i technikami kształcenia na odległość (np. uczelnianą platformą zdalnego nauczania i wyspecjalizowaną platformą do przeprowadzania egzaminów), opartymi przede wszystkim na funkcjonowaniu sieci internetowej, aczkolwiek zajęcia prowadzone są stacjonarnie. Są to działania mające cechy przedsięwzięć projektowanych długofalowo.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte i stosowane dokumenty. Zmiany w programie studiów – poprzedzone m.in. kontrolą jakości dokumentów, przeglądem krajowej i zagranicznej oferty dydaktycznej oraz oceną możliwości wdrażania sugestii zmian pozyskanych od interesariuszy – są inicjowane zbieraniem wniosków, a następnie administrowane przez Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia. Ich formalną realizację powierza się Dyrekcji Instytutu, która wnioskuje do Dziekana o podjęcie działań w przedmiocie sprawy np. przygotowania wniosków w zakresie tworzenia, zmian i zawieszenia programu studiów kierowane do JM Rektora.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, których integralnym elementem jest badanie kandydatów na studia, dostarczające informacji użytecznych przy dostosowaniu oferty uczelni do oczekiwań kandydatów, przygotowaniu

kompleksowej informacji o ofercie dydaktycznej Uczelni oraz wyborze efektywnych kanałów komunikacji z kandydatami. Warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia są czytelne, także w zakresie uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnictwa wyższego i innej uczelni.

Monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna, dokonuje w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Analizie podlegają w różnym zakresie informacje odnośnie: liczby godzin zajęć i grup zajęć, efektów uczenia się i stopnia ich osiągania przez studentów (w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści programowych w ramach zajęć i grup zajęć, liczebności godzin i punktów ECTS, form realizacji zajęć, metod kształcenia (w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość np. w okresie pandemii COVID-19), metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się (w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość np. w okresie pandemii COVID-19), miejsca zajęć i grup zajęć w programie studiów, wprowadzania oferty nowych zajęć i grup zajęć oraz wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów.

W systematycznej ocenie programu studiów wykorzystuje się wyniki cyklicznie realizowanych analiz np. z badań kandydatów na studia (w zakresie dostosowania oferty dydaktycznej), oceny zajęć dydaktycznych, tzw. Barometru Satysfakcji Studenckiej i monitorowania losów absolwentów, analizy opinii pracodawców, a także informacji od nauczycieli akademickich. W analizie uwzględnia się również inne wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się np. wyniki egzaminów i zaliczeń, wyniki oceny prac etapowych, wyniki oceny prac dyplomowych (ocenianych w procesie dyplomowania, na egzaminie dyplomowym i później pod względem ich typowania do konkursów jakościowych). Prowadzone są coroczne, udokumentowane protokołami, okresowe przeglądy programu studiów dokonywane przez Instytutowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, z których wnioski stanowią podstawę rekomendacji zmian i doskonalenia programu studiów.

Doskonalenie oferty dydaktycznej oraz programu studiów z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego podejmowane na podstawie wyników analiz opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest udokumentowane przez Uczelnię w ramach kierunku geografia i gospodarka przestrzenna.

Wyniki z oceny programu studiów na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna są wykorzystywane w doskonaleniu tego programu. Sprawy dotyczące ewentualnych zmian w programach studiów (także pod względem kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej), znajdują odzwierciedlenie w implementacji nowych rozwiązań w zakresie doskonalenia programu studiów (m.in. przez doraźne zarządzenia w okresie pandemii) i są rozważane jako element działań planowych i strategicznych w przyszłości (także po zakończeniu okresu pandemii).

PKA jest jedynym podmiotem prowadzącym zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna po raz pierwszy od jego utworzenia w 2019 roku w wyniku gruntownej przebudowy programu studiów wygaszanego wówczas kształcenia na kierunku geografia. Poprzednia ocena przeprowadzona przez PKA obejmująca m.in. kierunek geografia, była oceną instytucjonalną, odbyła się w 2014 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Uczelnia wyciągnęła wnioski z tej oceny, ale nie ograniczyła ryzyka wystąpienia nieprawidłowości obecnie.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy) – nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nadzór nad kierunkiem geografia i gospodarka przestrzenna zapewniono według jasno określonych kompetencji, podobnie jak wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest o jasne zasady określone w stosownych przepisach, a mimo to wystąpiły przypadki nieprawidłowości np. brak precyzji w definiowaniu kierunkowych efektów uczenia się (także w zakresie kształcenia przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela). Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz interesariuszy zewnętrznych, przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia konsultuje swój program z interesariuszami zewnętrznymi, co umożliwia jej podejmowanie działań doskonalących w ramach kierunku geografia i gospodarka przestrzenna. Jakość kształcenia na kierunku geografia i gospodarka przestrzenna podlega zewnętrznej ocenie po raz pierwszy od jego utworzenia i po upływie 9 lat od poprzedniej oceny instytucjonalnej przeprowadzonej w 2014 roku przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Lista zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości będących podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Nadzór nad kierunkiem studiów i wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia nie jest w pełni efektywny o czym świadczą przypadki nieprawidłowości w kryteriach 1-3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się zapewnienie pełnej sprawności i skuteczności funkcjonowania wszystkich ogniw wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (np. odpowiedzialnych za definiowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się, czy też weryfikację efektów uczenia się określonych dla zajęć i grup zajęć), a także podjęcie działań naprawczych zapobiegających powstawaniu nieprawidłowości w przyszłości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

